

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 4.
1939. január 5., csütörtök

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Arad Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1-1938. Trib. Arad.

Réztáblák a kapuk alatt...

Cronin világhírű regényéből a kulturvilág megismerhette az angol orvostársadalom életének speciális visszasságait, de egyben olyan jelenségeit is, amelyek — mert örök emberi motívumokból adódnak, — nemzetközi is. Az olvasók milliói előtt konzultált az angol orvos-író és a lehulló leplek nyomán feltárult egy hivatásnak ismert nemzetközi szabadfoglalkozási ág egész meztelensége. Nem mindenki számára való látvány, mint ahogy nem nyilvánosak az orvosi rendelőkben naponta lezajló konzultációk sem, ha csak nem az a cél, hogy félreértéseket provokáljunk. A Cronin-regény esetében, sajnos, ez az eset következett be a tömegolvasók közvéleményében: és, — ugyancsak sajnos, — csupán a szakirodalmak ismerői, a szakstatistikák tudósai előtt áll világosan annak a tényleges helyzetnek a képe, amely az orvos munkájának, élethivatásának szerepét akár nemzetközi viszonylatokban is a maga nemes, nagyjelentőségű értelmében feltárja.

Az egyik nagy bucurești lap mai száma közöl egy érdekes statisztikát, tetszetős fotomontázs kíséretében arról, hogy a világon milyen számban működnek orvosok, egyes országok szerint. Megtudjuk az igen praktikus módon szemléltető statisztikából, hogy — tizezer lakosra egy orvost számítva, Japánban 10.5, Magyarországon 10.3, Itáliában 8.4, Svájcban 8.3, Litvániában 7.8, Belgiumban 7.4, Dániában 7.3, Németországban 7.2, Norvégiában 7.2, Hollandiában 6.9, Csehszlovákiában 6.4, Franciaországban 6.1, Szovjetországon 5.0, Bulgáriában 4.4, Svédországban 4.2, Lengyelországban 3.7, Jugoszláviában 3.5, Finnországban 3.1 százalék orvos jut 10 ezer lakosra. A statisztika külön kiemeli, hogy Romániában 4.5 az orvosok százalékszámára 10 ezer lakosonként, tehát az ország lakosságának orvos-ellátása közvetlenül Szovjetországon után következik és Bulgáriát előzi meg, ami egyben azt is jelenti, hogy Románia lakossága részére, amely viszonylag jóval kisebb, mint a szovjetállamok uniójáé, — összehasonlíthatatlanul több orvos áll rendelkezésre a közegészségügyi szolgálat teendőinek elvégzésére. A lap statisztikája továbbmenőleg megállapítja, hogy mégis az orvosok nagy számától független az országok lakosságának halálzási arányszámára, amelyről egyébként 1000 lakos egységét véve alapul, a következő számadatak közli: Japánban minden 1000 lakos közül évente meghal 17.9, Magyarországon 15.8, Itáliában 14.0, Svájcban 11.8, Litvániában 13.9, Belgiumban 12.9, Németországban 11.2, Dániában 10.9, Norvégiában 10.4, Hollandiában 8.9, Csehszlovákiában 13.8, Franciaországban 15.7, Bulgáriában 13.5, Svédországban 11.6, Lengyelországban 14.6, Jugoszláviában 18.2, Finnországban 13.4, Romániában pedig 21.19 százalék. Ami elsősorban szemünkbe tűnik e statisztikában, az az a tény, hogy az egyforma sorban felsorolt országok orvos-sűrűségének megfelelőleg a hasonló sorrendben összeállított halálzási kimutatás Japántól — Hollandiáig csökken aránylagos mértékben az 1000 lakosonként megállapított halálzási arányszám. Csehszlovákia esetében már azt kell látnunk, hogy bár orvos-sűrűsége alig fél százalékkal kisebb, mint Hollandiáé, mégis a halálzási arányszám jóval nagyobb, mint ugyanez az eset Franciaországban, Bulgáriában, Svédországban, Lengyelországban, Jugoszláviában, Finnországban és feltűnő mértékben nálunk is. A statisztika, amelyről szó van, természetesen nem említi meg, hogy hányféle rengeteg természeti, szociális és gazdasági tényező játszik közre abban, hogy az orvos-sűrűség számszerű arányának ellenére mégis miért nagyobb a halálzás: A mi esetünkben köztudomású, hogy milyen komoly erőfeszítéseket tett a kormány

„Közeledik az idő, amikor meg kell védenünk a humánus elveket“

— mondotta Roosevelt elnök az Egyesült-Államok törvényhozásához intézett szövegében, amelyben élesen elítélte az erőszak politikáját

„A támadás veszélye kisebb, ha az áldozat védekezni is tud!“

Washington. (Rador.) Roosevelt elnök szerdán elmondotta a kongresszushoz intézett nagy beszédét, amelyben felhívja a törvényhozást, hogy dolgozzék teljes erejével a rend biztosítása érdekében a „vihár előjelekkel szemben, amelyek az Óceánon túlról közelednek.“ A fenyegető háború az egész földet lángba borulásra fenyegeti s bár egelőre elhárították, a béke nincs biztosítva.

— Közülünk, — mondotta Roosevelt — senki sem óhajtja a háborút, sem katonai sem pedig gazdasági téren.

Nem kívánjuk a felfegyverkezés veszedelmes növelését, sem pedig az erőszakot, egyetlen formájában sem.

„Azonban a kívülről jövő vihar azt a három intézményt fenyegeti, amelyek mint mindig nélkülözhetetlenek az amerikaiak számára. Az első ilyen intézmény a vallás, a mely mindenkor forrása volt a másik kétnek: a demokráciának és a nemzetközi egyetértésnek.“

A modern világban ezek a tényezők kiegészítik egymást. Ahol a vallásszabadságot megtámadták, ez a támadás a demokrácia ellenfeleitől indult ki. Ott, ahol a vallást és a demokráciát káros javakként kezelik, a jóakaratot és a nemzetközi kapcsolatokat mértéktelen ambícióval

és brutális erővel helyettesítették. Az Egyesült Államok elutasít minden ilyen kísérletet, ezért közeledik az idő, amikor az embereket elő kell készíteni nemcsak otthonaik védelmére, de a humánus elvek megőrzésére is.

mint a vallás, a kormányzási forma és a civilizáció. Tudjuk mit várhat az Egyesült-Államok, ha az erőszak gyökeret ereszt földrésznünkön is. Humanitárus ideáink vannak, a melyektől nem hagyjuk erőszakkal eltéríteni magunkat és megszállhatóan gazdagsággal rendelkezünk, hogy védekezhessünk. Kariaink és gazdagságunk elegendőek biztonságunk megőrzésére. Ez azonban nem jelenti Amerika eltávolodását a más kontinensen élő népektől.

Ellenkezőleg érdekelt vagyunk, hogy a konfliktusok és a fegyverkezési verseny megszűnjék. A világ olyan kicsivé vált, a támadó fegyverek pedig oly hatalmasak, hogy egy állam sem érezheti biztosítottnak békéjét, amíg egyetlen más erős nemzet létezik, amely viszályt okoz, hogy az előterjesztéseket tárgyalások útján oldják meg. A mult tanulsággal meg tanítottak arra, mit nem szabad tennünk. Az elmúlt háború viszont megmutatta azt, mit kell tennünk.

A demokráciák nem maradhatnak közömbösek

Megtanultuk, hogy a demokráciák nem maradhatnak közömbösek a nemzetközi törvények megsértésével szemben, bárhol történjenek az. A demokráciák nem tehetik meg, hogy közömbösek maradjanak az erőszak tényekkel szemben, amelyek aláaknázzák a közvetlenül nem érdekelt országokat is. Megtanultuk azt is, hogy sem legességi törvényünk segítségére lehet a támadónak és azt, hogy a támadás veszélye sokkal kisebb, amikor nyilvánvaló, hogy az áldozat védekezni is tud.

Mindezeknek hangsúlyozása után Roosevelt bejelentette, hogy néhány nap múlva ismét különleges szöveget intéz a törvényhozáshoz a fontos nemzetvédelmi kérdésekről, mert egy hatalmas és erős nemzet is szét-

rombolható, ha nem él benne az eltökélt szándék, hogy védekezzék a támadással szemben, mint ahogy egy katonailag jól felszerelt ország is szétforgácsolódhatik, ha nem egységes, vagy ha a töke és munka-belső harca gyengíti.

Ha egy másik kormányzási forma egységes arcvonalat képes alkotni a demokrácia ellen, ezt az egységes demokráciának kell visszautasítani. Ilyen demokráciának kell az Egyesült-Államokban léteznie. A következőkben belpolitikai és gazdaságpolitikai kérdéseket tárgyalt Roosevelt szintén nemzetvédelmi szempontokból. Hangsúlyozta, hogy az eddig elért társadalmi és gazdasági eredményeket diktatórikus eszközök nélkül valószínűleg meg-

az egészségügyi hadjárat során, hogy például a falu egyszerű népét megismertesse és megbarátkoztassa a higiénia legegyszerűbb követelményeivel. Az is köztudomású továbbá, hogy milyen ténylegesen nagy orvoshiánnyal küzd az egészségügyi kormányzat éppen ezeken a rurális területeken, részben azért, mert a fiatal orvos generációk útja a klinikákról a városok és nagyvárosok felé vezet, másfelől pedig azért, mert a régi orvos-gárda falusi utánpótlásának természetes folyamatát a nép egészségügyi kérdésektől függetlenül szem előtt tartják a gyakorlatban. Egyre több réztábl-

la kerül le a falusi, régi rendelők kapufélfáiról, sőt ma már újabbak is a városi kapuk alól, amely folyamatot más fajta arányszámok gyakorlati szempontjai irányítanak, nem az egyedüli irányadó, az 1000 lakosonkénti halálzási arányszám. Az újabb létesített ingyenes diszp. szerek, egészségügyi mozgószerelvények, újabb körorvosi állások létesítései mutatják, hogy ismerjük a tennivalókat, de lényegében véve ezek költségvetési kérdésektől függenek és így is maradnak mindaddig, míg a közegészségügyi szabadpályákon e pályák tényleges szabadsága újra nem érvényesülhet.

Német felségjog alá tartozik a Csehszlovákián átvonuló birodalmi gépkocsi-ut

Berlinből jelentik: A november 19-én létrejött autostrada-építési egyezményt, amely a gépkocsi-uton Németország számára területenkivüliséget biztosít, a breslau-bécsi útvonalon, Brünnön keresztül, ma nyilvánosságra hozták. Az egyezmény a csehszlovák állam számára kötelezővé teszi, hogy a német kormány által történt előterjesztéstől számított két hónapon belül rendelkezésre bocsássa az építkezéshez szükséges területet. Az útvonal megépítésének munkálataitól kezdődőleg ez a terület kizárólag a birodalmi kormány felségjog

alá tartozik és a birodalmi kormány igazságszolgáltatási és gyakorol eme területen. Hangsúlyozza az egyezmény, hogy ezen rendelkezések nem érintik Csehszlovákia függetlenségét, bár a szuverénitás szót az egyezmény nem tartja fenn. Ugyancsak az egyezményből folyik, hogy a gépkocsi-uton kizárólag csehszlovák és német járművek közlekedhetnek. Az építkezésnél foglalkoztatott munkások területenkivüliséget élveznek az építkezési zónában, amely a német birodalmi hatáskörébe tartozik.

Ellsworth amerikai repülő délsarki felfedező útja

Washington. (Rádor.) Lincoln Ellsworth, a hírneves pilóta, aki a közelmúltban indult el egy expedícióval a déli sarkra, rádió útján közölte, hogy kedden elérkezett a déli sarkot körülvevő jéghegyekhez. Az expedícióhoz tartozó több repülőgép felfedezőútra indult, hogy alkalmas helyet keressen a kikötésre.

Roosevelt üzenetet küldött Mussolininek

Rómából jelentik: Az Egyesült Államok római nagykövete, aki nemrég tért vissza Rómába, szerdán kihallgatáson jelent meg Mussolini miniszterelnöknel. Hír szerint az amerikai nagykövet Roosevelt elnök bizonyos üzeneteit közölte a Duceval. A megbeszélés — hír szerint — teljesen barátságos jellegű volt és a két világ-

rész közötti egyetértés őszinte előmozdítására irányult. Szóba került a tanácskozás során a gazdasági összeköttetés kimélyítésének kérdése, az olaszok visszahonosításának ügye, az amerikai—olasz filmellenlétek rendezése és a zsidókérdés.

Ellentétes jelentések a spanyol polgárháboru harctereiről

Saragossából jelentik: A nemzeti csapatok jelenleg 145 kilométer széles harcvonalon támadnak Katalóniában. Ezen a frontszakaszon fekszik Lerida városa is és itt a nemzetiek már elfoglalták a Segre-folyó jobb partját.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség külön tudósítója kedden bejárta a köztársasági csapatok Falset

körül arcvonalát és megállapítása szerint a köztársaságiak hősi és erélyes ellenállást tanúsítanak. (R.)

Barcelonából jelentik: Szerda délután 12 nemzeti repülő bombázta Taragona kikötőjét. A támadásnak számos áldozata volt, közöttük az angol Stenwall nevű angol gőzös, amelyet bombatalálat ért.

Jelbeszél

Irta: JOHN BLADES

A szemben levő ház második emeletén bájos fiatal lány lakott. Félnapokon át lézengtem az ablakomban és mindenképp igyekeztem a figyelmemet magamra irányítani, de annyit se tudtam elérni, hogy legalább szembe nézett volna velem.

Végre egy boldog nyári napon egy pillanatra találkozott a tekintetünk és az angyal mosolyogva bólintott a fejével, tudomásul véve a köszönetemet. A szívem hevesebben dobogott és lelkesedéssel állapítottam meg magamban, hogy a jég végre megtört, mert ő tudomást vett a létezéséről.

Azonnal elkezdtem szerelmet vallani. A kezemet a szívemre szoritottam, forgattam a szememet, mélyeket sóhajtottam, mint a szerelmesek a néma film napjaiban és vártam a hatást.

A kislány mosolygott és az ujjával valami jelbeszédrel felelt, amilyent a lányok az iskolában sütnék ki, hogy a tanárnő háta mögött egymással beszélgethessenek. Kétségbeesetten figyeltem a különböző csoportosításokban egymást gyorsan követő jelekre, lestem az ujjai minden mozdulatát, de nem tudtam a jelbeszéd értelmét kiszűrni. Olyan volt ez, mint a siffrizott, számjeles táviratot akarnék megfejteni.

Egyszerűbb jelekkel azt igyekeztem megértetni, hogy találkozni szeretnék vele valahol, mire újra lázas gyorsasággal követtek egymást az ujjbeszédrel leadott szavak. Kétségbeesetten jeleztem, a két karomat szétárva, hogy semmit sem értek a jelzéseiből. Erre újra szélmalom sebességével indult meg a kezek, ujjak beszéde, de most sem értettem belőle többet, mint eddig. Végül a lány még egyszer mosolygott, becsukta az ablakot és eltűnt a függöny mögött.

Másnap újra ott lestem az ablaknál a szemben levő ház második emeleti ablakát. Hirtelen megjelent a lány az ablakban és hosszabb jelbeszéd után a kezében összehajtogatott papírlapot... levelet... mutatott fel. Intettem a fejemen, hogy megértettem, mire a lány az összehajtogatott papírlapot, az ablakból kihajolva, eleresztette és az lassan leszállt az uccára. Azzal becsukta az ablakot és eltűnt.

Sarkon fordultam, átrohantam a szobán, elő-

szobán, végig a folyosón, a lépcső felé... Pár ugrással lenn voltam az első emeleten és már rohantam is tovább a földszintre vezető lépcsőforduló felé. Hirtelen olyan erővel ütköztem össze valakivel, hogy szinte felfordultam. Belekapaszkodtam, és ekkor láttam, hogy az első emeleten, alattam levő lakás albérlője, fiatal diák, tart engem átölelve. Az összeütközésünk ereje őt is kizökkentette az egyensúlyából.

Egymásra bámultunk... nem túlságosan szellemes arccal... és én szólaltam meg először:

— Miért nem töfög, ha olyan vakon rohan?

— Miért nem csilingel? — vágott vissza a szomszéd.

Mintegy hirtelen összebeszédessé, elengedtük egymást és a következő másodpercben vad rohanással száguldottunk le, tovább a lépcsőn, a földszintre. Én vezettem, ő mögöttem elmaradt egy-két lépcsőfokkal.

Elrohantunk a portás fülkéje előtt, ki a kapun...

Megpillantottam a szemben levő járda széle mellett fekvő összehajtogatott papírlapot. De már a diák is odaért és villámgyors mozdulattal lehajolt, hogy a levélkét felvegye. Én gyorsan ráléptem a papírlapra és harciasan rászóltam az ifjura:

— Hogy mer az én levelem után kapkodni?

A diák nem kevésbé harcias hangulatban felelt:

— Az őt az én levelem! Nekem szól! Azonnal vegye el róla a lábát!

— Ugyan ne beszéljen zöldséget — vágtam vissza — azt a levelet a szemben levő ház második emeletén lakó fiatal hölgy dobta le számomra. Intett is nekem, amikor ledobta. Két hét óta beszélgetünk jelekkel!

A diák gunyosan nevetve felelt:

— Furcsa képzelődő az ur! Az a hölgy két hét óta velem társalog jelbeszédrel és ezt a levelet számomra dobta le. Nekem intett, amikor ledobta az ablakból.

Farkasszemet néztünk... kölcsönösen megállapítottuk, hogy ő is, én is, hisszük, amit mondunk.

Most hirtelen lehajoltam, felkaptam a levelet két és elolvastam. Ez állt a levélben:

Öfelsége II. Carol király köszönete Aradváros és a volt nemzeti gárdisták újévi jókívánságaiért

Szerda délelőtt két távirat érkezett az aradi polgármesteri hivatalhoz a sinai Peles kastélyból. Mindkét táviratot Öfelsége a király írta alá, címzettje pedig Vlad Alexandru tábornok polgármester volt. Az első távirat a következőképpen hangzik:

„Vlad Alexandru tábornok, Aradváros polgármestere,

Melegen köszönöm Arad bensőséges újévi jókívánságait.

Carol.”

A második táviratot a volt román nemzeti gárda tagjaihoz intézte az Uralkodó, szintén köszönetképpen a volt nemzeti gárdisták újévi jókívánságaira.

„Vlad Alexandru tábornok elnök,

Köszönetem az aradi harcosoknak meleg és hazafias újévi jókívánságaiért.

Carol.”

Allítólag Schacht dr. lesz a Nemzetközi Fizetések Bankjának elnöke

Berlinből jelentik: A Havas jelenté, hogy Berlinben olyan hírek keringenek néhány nap óta, hogy dr. Schacht, a Birodalmi Bank elnöke a baseli Nemzetközi Fizetések Bankjának elnöke lesz. A híreket eddig még nem erősítették meg hivatalos helyen.

A berlini olasz követ Rómába érkezett

Róma. Attól, hogy berlini olasz nagykövet kedden váratlanul Rómába érkezett és másfél órási kihallgatáson jelent meg a pápánál. A kihallgatás nagy felzúdulást keltett, de eddig a Vatikán nem adott ki semmiféle felvilágosítást róla.

„Holnap ötkor találkozunk a Regent-ucca 45. szám alatt levő cukrászdában.”

A diák arcáról láttam, hogy ugrásra készült. Én is készenlétben vártam a támadást. Hatalmas, széles válla elárulta, hogy bokszban nem lehet könnyű ellenfél.

De most egy fiatal lány állt meg mellettünk és kipirult arccal, zavartan nézett a kezemben tartott levélkére. Megismertem. Az a fiatal lány, aki a harmadik emeleten a felettem levő lakásban lakik. Mosolyogva köszöntem neki, mire a lány dadogva mondta:

— Uram... az a cédula a kezében...

Olyan kedvesen mosolyogva, zavartan nézett rám, hogy hirtelen jóleső meleget éreztem a szívem tájékán és elhatároztam, hogy ezt az ismeretiséget igyekeznék fogok jobban kiélni. Sokkal szebb és kedvesebb volt, mint a szemben levő házbeli lány, akinek a levele körül fél perccel előbb kemény bokszpárbajra voltam kész. Most már nem is érdekelt az a levél, hanem nagyilekben odanyújtottam a diáknak:

— Szóval... ez a levél Önre illeti meg? Tessék, odaadom!

A fiú boldogan mosolyogva kapta ki a kezemből a levélkét és így szólt:

— Igen... a levél engem illet... — s azzal már el is tűnt a kapuban.

A lány elnevette magát s így kiáltott fel:

— Maguknál furcsább két embert még nem láttam! Azon kapnak hajba, hogy az a levél két illet kettőjük közül, pedig Mary, a barátnőm, nekem írta és nekem intett, amikor ledobta az uccára. Legalább mondja meg, mi volt írva a levélben!

— A levélben az állott: Holnap ötkor találkozunk a Regent-ucca 45. szám alatt levő cukrászdában.

— Ejnye, sajnós... holnap nem mehetek, dolgom van.

— Talán holnapután?

— Akkor meg a barátnőm nem ér rá, tudom, francia órája van...

Azt kérdeztem:

— Nem lehetne azért mégis... holnapután, Regent-ucca 45. ...

Mosolyogva nézett rám:

— Ott leszek.

„Tunisz és Franciaország szétválaszthatatlanok“

— hangsúlyozta Daladier francia kormányelnök a tuniszi bey üdvözlése alkalmával — Fényes ünnepek az afrikai uton lévő kormányfő tiszteletére

Tunisz. Daladier miniszterelnök és kísérete tegnap reggel fél nyolc órakor érkezett Tuniszba. A miniszterelnököt De Labonne, Tunisz francia helytartója, a hatóságok képviselője és a bennszülöttek küldöttsége üdvözölte. Daladier autón hajtattott a városon keresztül amelynek lakossága kitörő lelkesedéssel üdvözölte. Utána

a miniszterelnök azonnal megkezdte az erődítések megtekintését.

„Franciaországnak joga van a tuniszi nép hálájára“

Daladier beszélt először, üdvözölve a bevt:

— Monseigneur, az egész francia kormány nevében érkeztem, hogy Fenségednek a védelmező francia nemzet üdvözlését tolmácsoljam. Az utazás, amelyet ma kezdtem meg ebben a szép országban, annak a gondoskodásnak jele, amellyel a francia köztársaság mindig viseltetett és viseltetni fog Fenséged és Tunisz iránt. Franciaország és Tunisz szétválaszthatatlanok és ezek a kapcsolatok minden nap szorosabbá válnak, a kölcsönös szolgálatok és a növekvő jólét folytán, ami nyomukban jár. Ez a közösség megnyilvánul a gazdaság és szellem minden terén. Ennek tulajdonítható, hogy a franciák és tunisziak minden nap jobban ismerik meg egymást és egyre szorosabban együttműködnek.

A bey a következőket válaszolta:

— Elsősorban azt akarom kifejezésre juttatni, hogy azok a szavak, amelyeket Kegyelmességed hozzám intézett, igen meghatóttak. Az a tény, hogy a francia géniuszának ilyen kiváló és reprezentatív személyisége mint Ön, sokoldalú elfoglaltsága ellenére ide jött Tuniszba, hogy Franciaország üdvözlését tolmácsolja számomra, felette jellemző. Ebben a megnyilatkozásban a jóakarát újabb jelét látom, amelynek a nemes francia nemzet sohasem szűnt meg jelét adni. Ez a megnyilatkozás egyben a közreműködés szellemének kifejezője is, amely mindenkor áthatotta a franciákat és a tunisziakat. Franciaországnak joga van a tuniszi nép határtalan hálájára azokért a ténykedésekért, amelyeket érdekében kifejtett. Tunisz egész lakossága részt vesz a gazdasági és erkölcsi fejlődés munkájában és minden körülmények között tudni fogja a módját annak, hogyan fejezze ki háláját és ragaszkodását. Miniszterelnök ur, biztos lehet arról, hogy az összes tunisziak mindig Franciaország mellett lesznek.

Ezután a bey ceremóniamestere átvittette Daladiert az Ahmet-rend kitüntetését. A miniszterelnök az ünnepség után visszatért Tuniszba.

Déli negyedegy órakor a miniszterelnök megtartotta hivatalos bevonulását a városba és egyenesen az ismeretlen katonai sírjait kereste fel, amelyet megkoszorúzott. Délután fél négy órakor a miniszterelnök a Gambetta-térre ment, ahol szemlélet tartott a kivonult csapatok felett.

Katonai diszfelvonulások

Este a tuniszi Grand Hotelben Daladier tiszteletére diszvacsoza volt, amelyen a francia hatóságok fejei, a bennszülött méltóságok és az angolok képviselői vettek részt. Daladier a banketten nagy beszédet mondott, amelyben különösen Tunisz és Franciaország szétválaszt hatatlan kapcsolatairól emlékezett meg.

Tunisz. (Pador.) Daladier francia miniszterelnök Eric Lebonne tuniszi helytartó, Vuillemin és Milet tábornokok társaságában szerda reggel negyed 9 órakor megérkezett Gabes kikötőbe, ahol Blanc és Berthome tábornokok fogadták a francia miniszterelnököt, aki elvonta a tiszteletére kirendelt díszszázad előtt.

Ezután a miniszterelnök a bey palotájába hajtattott, amely körülbelül négy kilométernyire van Tunisz városától. Daladiert és kíséretét a palota udvarán a bey gárdájának díszszázada fogadta. A zenekar a Marseillaisét és a bey himnuszát játszotta. A miniszterelnök a feldíszített előudvaron és termeken keresztül a palota tróntermébe lépett, ahol a bey várta tábornokai és miniszterei társaságában.

Miután a várost meglátogatta, gépkocsival az úgynevezett „Tuniszi Maginot vonal“ erődítményeit látogatta meg.

Gabes. Daladier francia miniszterelnök a mai nap folyamán a legtávolabbi helységet, a sivatag szélén fekvő helyőrségeket látogatta meg. A kormányfő Aintunineben katonai díszszemlén vett részt, amely alkalommal a gvarmati katonaság vonult el előtte. A katonai parádén 20 ezer ember vett részt.

Négyhatalmi értekezlet kezdeményeznek a tengelyhatalmak

Párisból jelentik: Itteni értesülések szerint a római angol nagykövét informálta az angol külügyi hivatal, hogy Mussolini Hitler felkérésére réghatalmi konferenciát kíván összehívni. Anglia ezzel a tervvel szemben egyelőre tartózkodó álláspontra helyezkedik.

Chamberlain miniszterelnököt különben nagy pompával fogadják Olaszországban. Mussolini miniszterelnök az angol kormányelnököt különvonattal várja az olasz határon, ahonnan együtt teszik meg az utat Rómáig. A fogadtatást Grandi londoni olasz nagykövét kíséri elő, aki kedden megérkezett Rómába. Chamberlain római szállását külön telefonvonal köti össze az angol nagykövetséggel.

Páris. (Rador.) Az Excelsior jelentése szerint Chamberlain római látogatása előtt találkozni fog Bonnettal és Daladierral. Az angol miniszterek római útjuk előtt 2 órát Párisban tartózkodnak.

Londonból jelentik: A Press Association hivatalosan jelenti, hogy a Rómába utazó angol bizottságnak a következők lesznek tagjai: Chamberlain miniszterelnök, Halifax külügyminiszter, Cleverley a miniszterelnök első magántitkára, Alexander Cadogan, a külügyminisztérium vezértitkára, Ingran, a külügyminisztérium déleuropai osztályának főnöke és Hardy, a külügyminiszter első magántitkára.

A „HÁROM BAJTÁRS“ margójára:

Fegyvertárs - Bajtárs - Élettárs

Nagy idők nagy műveket termelnek. Vonatkozik ez a művészet minden ágára, így a filmművészetre is.

Ime, a háborús irodalom legremekesebb alkotása, a „Három bajtárs“ grandiózus megfilmesítése. A sajtósága az, hogy nem az ismert háborús téma, melyben a sok lövészárk és puskaporfüst között elsikkad a lényeg. Itt az elmúlt világháború csak kísért és folytatódik a mindennapi életben. Három pár bakkancs, mely együtt menetelt a fronton, három ököl, mely együtt süttött, vagy védekezett, három szív, mely együtt remélt, vagy remegett, kitarat továbbra is egymás mellett. Bár gondolataik különböznek, — hisz Gottfried a politikában éli k imagát, Ottó a műhelyében és Erich a szerelemben, — de azért nem válnak el. Az életben is kijár nekik a küzdelemből. És ime, akad egy asszony, aki lemondva a csillogó pompáról, társul szegődik a fiukhoz és a 3 bajtársból 4 pártás lesz. Bámulatosan alakítja MARGARET SULLAVAN az asszony szerepét, ki egy őszinte, boldog pillanattért kész meghozni a legnagyobb áldozatot. E szerepében kétségen kívül „befutott“ a legnagyobbak közé. A rendező hatalmas munkát végzett. — Mi, akik láttuk a filmet, csak igazolhatjuk az európai sajtó és közönség véleményét, mely „Amerika 1-ső számu“ filmjének nevezte el.

Feszült érdeklődéssel, szinte székhez láncolva követtük e nagyszerű filmremek minden jelenetét. A „Három bajtárs“, melyet mindannyian olvastunk részint regényalakban, részint a „Színházi Élet“ kivonatolt ismertetésében, ezuttal élő, küzdő, örvendező és szenvedő hőseivel valósággá lett előttünk és mindannyiunk örökre a szívünkbe zártuk.

A bizottság január 10-én kedden délelőtt indul Rómába.

London. (Rador.) Montagu Norman berlini látogatásának hírére nem fogadta örömmel az angol sajtó. A látogatást hivatalos helyről úgy állítják be, hogy az magánjellegű, de a lapok megállapítása szerint ez az utazás annyi magánjellegű, mint Schacht dr. Londoni látogatása. Montagu Norman és dr. Schacht az Anglia és Németország közötti gazdasági viszony rendezésén kívül a zsidó menekültek kérdéséről is tárgyalnak.

London. Norman Montague, az Angol Bank kormányzója szerda délután elhagyta Londont és Németországba utazott.

Los Angeles. (Rador.) A Reuter ügynökség jelentése szerint az Anglia által Amerikában megrendelt száz repülőgép leszállítását már megkezdtek.

A Salacia nevű angol hajó kedden elindult Liverpool felé és több katonai repülőgépet visz magával.

Valamennyi angol hajó, amely a Kaliforniai San Pedro kikötőt érinti utasítást kapott, hogy repülőgépeket vegyen fedélzetére Anglia számára.

„URANIA premiermozgó“

1 BL.: 12-32.

Jegyelővet d. e. 11-től

Holnap erdélyi premier!

ERICH MARIE REMARQUE:

Három bajtárs

„Amerika 1-ső számu filmje“ ...Mindenki filmje!

Egy nemzedek filmje! ...mely a világháború tűzkeresztségén átverődve a békében is kitar!

Minden nő filmje! ...mert egy csodálatos asszony történetét tárja elénk, aki egy kis boldogsággal kész volt megadni a legnagyobb árat!

ROBERT TAYLOR, MARGARET SULLAVAN, FRANCHOT TONE, ROBERT YOUNG. Na nincs előadás!

Január 7-én MAGYAR BAL a Fehér Keresztben

Egy trónörökös nő, aki perkátruhában jár, kismenüt ebédelt és aludtjejet rendel vacsorára

Hogyan él az északi hercegnő, aki férje oldalán majdan a trónra kerül?

Az újságok napirelben mindössze pár sorban olvasom, hogy a dán trónörökös családjában örvendetes családi esemény készül.

És eszembe jut most a trónörökös hitvese, akivel néhány évvel ezelőtt találkozásom volt. Erdemes írni róla. Így esett meg a találkozás:

Az ünnepi játékok legforróbb napjait éltük Salzburgban. Egy és ugyanazon a napon voltak ott Vilma holland királynő a lányával, Mária José, Itália trónörökösének hitvese, aki tizennyolc szobából álló apartamentot foglalt le a Grand Hotel de l'Europe ugynevezett fejedelmi lakosztályában és az elképzelhető legnagyobb pompával jelent meg mindenütt. Esténként megbámulhattuk gyönyörű táncát a Mitahellben. Kapurthala maharadzsa három napig várt, amíg a „professur”-nak ldeje volt öfelségét fogadni... A hotel halljából délelőttönként a meklenburgi nagyhercegnő indult sétára a kutyájával. Missis Fould kedvenc pincseje külön hálófülkében érkezett Cherbourgból. A leopoldskroni tündérpalotában csak gyertyák égtek arany kandellábrekben és lakajok, csatos cipőben, selyem térdharisnyában szervíroztak — gulyást...

Ott álltam egyikén e mozgalmas délelőttöknek a Hotel de l'Europe halljában és figyeltem a mozgalmas életet. Egyszerre szerény, egyszerűen öltözött hölgy érkezett. Perkál ruha volt rajta és vulkánbőr kofferjét kezében tartva érdeklődött: van-e még üres szoba a hotelben. A portás, aki hettek óta fejedelmek és amerikai milliárdosok előtt hajlongott, bizalmatlanul nézett az ujonnan érkezettre. Szinte félvállról mondta:

— Van még egy üres szobánk, madame, de nem tudom, hogy az ára konvenálni fog-e Önnek... Sajnos, csak parkra nyíló szobával szolgálhatok, a földszinten...

Félszemével intett a liftboynak, ő maga nem is tartotta érdemesnek, hogy „madame” részére szobát mutasson...

A hölgy, vulkánbőr kofferjét még mindig a kezében tartva, megindul a liftes gyerekekkel a „parkra nyíló” szoba felé... Előkelő hotelekben az udvari szobákat nevezik kertre nyíló szobáknak...

A hölgy megnézte a szobát, majd megkérdezte: mi az ára. Feleli a boy: naponta ötven silling. Szervíz nélkül. Méregdrága! — mondia öngyárga, de hozzátesszi nyomban: mit csináljak? ki kell vennem, mert ide dirigáltattam a postámat...

A fiu kimegy, majd két perc múlva visszajön újra. Kezében az üres bejelentőlap.

„Szíveskedjék ezt kitölteni!” — szól, majd megvárja, amíg a vendég oeruzával beírja személyi adatait az üres rubrikákba...

Nem telik bele három perc és a „parkra néző” szobában hajlong a hotel egész vezetősége. Kommerzialrat Jung, a vezérigazgató, a direktor, a recepció főnöke és a titkár.

A kereskedelmi tanácsos ur hebeg: „Ezerszer alázatos bocsánatot kell kérnünk királyi fenségének, hogy ilyen hallatlan félreértés történt... Végtelenül röstellem a dolgot... Kegyeskedjék az első emeleti fejedelmi apartament még rendelkezésre álló termeit elfoglalni... És eszedzem: méltóztassék megbocsájtani nekem...”

Önagsága mosolyog és mindössze ennyit mond:

„Jó lesz nekem ez a szoba is. Majd bolond leszek másikkba költözni. Képzem: ha ezért a lyukért ötven sillinget kérnek, mibe kerülhet az a fejedelmi apartament...”

Mi történt a boy eltávozását követő három percben, hogy a szálloda vezetősége ész nélkül rohant a tizenhetes számú földszinti szobába?

...Semmi több, csak annyi, hogy a portás elolvasta a bejelentőlapot. És itt a név és foglalkozási rovatokban ennyi állott: *Vigo, Dánia trónörökösének hitvese.*

Öfelsége déiben megjelent az ebédnél. Ugyanabban az egyszerű perkál ruhában, amelyben érkezett. Pincérek hada vette közül és nyújtotta az étlapot. A hercegnő végig böngészte és aztán megkérdezte az éttermi főnöktől:

„Menüt nem szervíroznak?”

„A pincérek hada összenéz...”
De: parancs — parancs... Előkerül a menüétlapja is. És a fenség újra megkérdezi:

„Ez nagymenü... Mutassák kérem nekem a kismenü étlapját...”

...Vigó, Dánia trónörökösének hitvese bizony kismenüt ebédelt a milliomosok salzburgi hoteljének éttermében...

Ebéd után kijött a hallba, leült az egyik asztal mellé, feketét rendelt, elővette retiküljéből a cigarettatárcáját és rágyújtott.

Beszélni szerettem volna vele.

Megkérem Jung tanácsos urat: közvetítse az intervjút. Feleli a hoteligazgató: kérem ez lehetetlen. Szuverén ház tagjait mi nem szólíthatjuk meg. Csak a kérdésekre felelhetünk. Akkor mehetünk csupán az asztalukhoz, ha hivatnak. Nem tudok még tanácsot se adni Önnek...

Jön a pincér, hozza a feketét. Félrehívom: átadom a vizitkártyámat és megkérem: jelentse a hölgynek, hogy beszélni szeretnék vele. A pincér tálcára teszi a vizitkártyát, látom, hogy a hercegnő megnézi, majd int nekem: kérem foglaljon helyet...

Bemutatkozom. Cigaretával kínál. Aztán elmeséli, hogy Bayreuthból jön, megnézte ott az ünnepi játékokat és szeretne összehasonlítást tenni Wagner városának és Salzburgnak muzsikája között. Fejlett és finom zenel tudásáról tett tanúbizonyságot beszélgetésünk néhány perce alatt, amikor azonban észrevette, hogy jegyzem diskurzusunk mondatait, megjegyezte:

— Gondolja Ön, hogy valakit is érdekel az én véleményem...

Lelkes lélekmentési munkát végez az aradi Patronázs Egyesület

Idén is megrendezi jótékonyági bálját a kitűnő emberbaráti intézmény

Orezeanu Romulus törvényszéki főelnök nyilatkozott a sajtó munkatársai előtt a vezetése alatt álló Patronázs-Egyesület eddigi működéséről és terveiről. A törvényszéki főelnök mindenek előtt köszönetet mondott a sajtónak, amely az egyesület munkáját nagymértékben elősegítette, valamint az egyesületi tagoknak, mindazoknak, akik az egyesület által rendezett „karácsonyfa-ünnepségen” résztvettek és az egyesülethez adományokat juttattak el. Ezután Orezeanu Romulus a következőket mondta:

— Az egyesület egyik fontos feladatát a csavargó és kolduló gyermekekről való gondoskodás képezi. A új büntetőtörvénykönyv értelmében a csavargás és a koldulás tudvalévőleg már nem képez egyszerű kihágást, hanem súlyos elbírálás alá esik. A büntetőtörvénykönyv szelleme szerint sem küldhetők börtönbe a csavargók és kolduló gyermekek és éppen az ezekről való gondoskodás volt az egyik ok, amely miatt az illetékes tényczők a Patronázs-Egyesületek létesítését elhatározták. A leghelyesebb megoldás természetesen az előzetes intézkedés és ezt célozná az említett gyermekek részére történő otthonok felállítása. Abban az esetben ugyanis, ha ezek a gyermekek továbbra is a családi környezetben maradnak, ugyanaz a veszély fenyegeti őket, hogy bűnözőkké válnak. Jelenleg Aradon ilyen otthonnal nem rendelkezünk és ezért egyelőre azt a megoldást választottuk, hogy 24 csavargásért, vagy koldulásért már előállított gyermek védnökségével a patronázs egyesület egyik tagját bíztuk meg. Ezek legalább hetenként egyszer felkeresik az említett kiskorúakat, megvizsgálják helyzetüket, tanácsokkal látják el őket.

— A cél azonban a már említett otthon berendezése lenne. Ehhez azonban anyagi alapok szükségesek. Az a tervünk, hogy a törvényszéki épület börtön feletti részén még egy emeletet emeljünk és ezt az otthont itt rendezzük be, vezetésével pedig az intézmény igazgatóját bízzuk meg. Az otthonban 7—16-ig terjedő életkorú fiúk és lányok nyerhetnek elhelyezést. A fiúk számára könyvkötőműhelyt, míg a lányok számára szabászatot és var-

Megkérdezte azután, ismerős vagyok-e Salzburgban. És megkért: mondanám meg, hol lehetne vacsorára aludtjejet enni vajaskenyérrrel... Nálunk odahaza — mondta tovább — sok vajat, sajtot eszünk és rengeteg tejet iszunk... Itt olyan drága minden és bizonyos, hogy este kinéznének az étteremből, ha aludtjejet rendelnék vajaskenyérrrel...

Utba igazítottam. Megköszönte és elbucszottunk egymással.

...Este láttam őt a Salzach másik partján, a hegy tetején abban a kis tejsarnokban, ahol egyszerű emberek fogyasztják el olcsó vacsoráikat...

Ezen a napon nem volt operaelőadás a salzburgi színházban.

A következő este Turandot-t adták.

Elegáns, dekoltált estélyi ruhában élvezte öfelsége az előadást. Nyakán vagyont érő gyöngysor ragyogott szikrázva.

Mindössze azonban ezt az egy estélyi ruhát hozta el magával Salzburgba...

Beszélgéstünkről szóló tudósítást telefonon adtam le Bécsnek, elküldtem a szélrózsa minden irányába. Meg is jelent mindenütt, egyedül Kopenhágából hozta vissza riportomat a posta. Bosszantott a dolog. Hónapokkal később aztán találkozom valahol egy dán kollégával és elmesélem neki az esetet. Tőle kaptam meg a magyarázatot, ilyenképpen:

— Nálunk az uralkodó-család tagjai rendes polgári életet élnek. A hercegnők és hercegek biciklin járnak Kopenhága uccáin, a fenségek kávéházban billiárdoznak és Dániában senkinek sem jut eszébe, hogy kultuszt üzzön a királyi család tagjaiból. Nem tartozik a ritkaságok közé, hogy kis vendéglőkben találjuk őket... és láttam már hercegeket a villamoson, akik udvariasan engedik át egyszerű asszonyoknak a helyeiket. Nem szabad csodálkozni, ha mi nem vagyunk kíváncsiak egy hercegnő zenekritikájára, amikor arra hivatott és hozzáértő kritikusok véleményét olvashatjuk a salzburgi ünnepi játékokról...

PAAL JÓB

rodát akarunk berendezni. A leányokat ezen kívül háztartásra is tanítanánk.

— Jelenleg az egyesület 200 ezer lei tőkével rendelkezik, amelyet természetesen gyarapítani akarunk és idén is megrendezzük ebből a célból a Patronázs-Egyesület tradicionális estélyét a Központi-szálló nagytermében. Az elmúlt évben az estélyi tiszta jövedelme 60 ezer lei volt és ez nagymértékben a rendezők önzetlen munkájának tudható be. Ezért ezuttal is köszönetet mondok a Patronázs-Egyesület választmányában lévő hölgyeknek, továbbá Ludosan, Mager és Precup bíró uraknak, valamint Ionescu vezető-főtűgyész urnak.

Illetékes helyen egyébként felmerült az a terv, hogy azokat a jótékonycélú egyesületeket, amelyek azonos célok érdekében dolgoznak, egységes vezetés alá helyezték, annál is inkább, mert az a közönség szempontjából is kellemesebb volna.

A Patronázs-Egyesület egyébként az idén 27 férfi rabot, három nőt és négy kiskorút ruházott fel.

Enyhe javulás Stefanescu-Goanga rektor állapotában

Kolozsvárról jelentik: Stefanescu Goanga rektor állapotában, amely pénteken és szombaton valóságos kétségbeesítő volt, az orvosok emberfeletti erőfeszítései nyomán könnyebb javulás állott be. A láz, amely az utóbbi napokban állandóan 39—40,5 fok között ingadozott, 38 fokra szállt le, míg a rektor érverése 130-ról 110-re csökkent. A vérmérgezés tünetei a megfelelő kezelés következtében kezdenek alábbhagyni. A kezelő orvosok keddi konzíliumán enyhe optimizmus áltotta fel az utóbbi napok lemondó hangulát.

Kolozsvárról érkezett legújabb jelentés szerint Stefanescu-Goanga rektor állapotában a délután folyamán javulás állott be.

Vigyázat! Hadigázok!

Aradváros légvédelmi hivatala az alábbi érdekes szakcikket juttatta el a sajtóhoz, a közönség tájékoztatására. A közlemény részletesen tárgyalja a vegyi háború néhány fontos problémáját s értékes felvilágosításokkal szolgál. A közlemény különben a következőket tartalmazza:

Joggal mondotta Foch tábornagy a következőket: „Jövőbeni terveink és előkészületeink szempontjából nagy fontosságot kell tulajdonítani a vegyi háborúnak, ha csak nem akarjuk hogy rettenetes meglepetésekben legyen részünk.“ Amerikai kimutatások alapján megállapíthatjuk, hogy

a vegyi fegyver volt a világháború legkegyetlenebb és leghatékonyabb pusztító eszköze.

Ez a fegyvernem 25 ezer ember szolgálatát vette igénybe, ugyanakkor pedig 880 ezer áldozatot szedett. Ez a nagy aránytalanság komoly meggondolásra készít bennünket a gázvédelemmel kapcsolatban. Ha tekintetbe vesszük egy esetleges háború általános jellegét, aminek főképpen kell bennünket érdekelnie,

a legfontosabb kérdések egyike a polgári lakosság gáztámadás elleni védelmének ügye.

Ezek a kérdések képezik a légvédelmi hivatalok és szervezetek működésének célját. A vegyi fegyverek éle főképpen a jelentősebb ipari központok ellen irányul, de ugyanolyan mértékben veszélyt jelentenek ezek a fegyverek a politikai, vagy hadászati központokra is. Ezért van szükség arra, hogy ezeknek a központoknak lakói kellő és szakszerű lelki, intellektuális és technikai előkészítésben részesüljenek, hogy ezáltal csökkentsék a kémiai fegyverek romboló hatását.

Arad földrajzi fekvésénél valamint gazdaságpolitikai helyzeténél fogva azon fontos központok közé tartozik, amelyek leginkább ki vannak téve a kémiai háború veszélyének.

Kellemetlen és fájdalmas meglepetések elkerülése végett a megyei légvédelmi hivatal, valamint a város légvédelmi szolgálata szorgalmasan munkálkodik a polgári lakosság lelki és intellektuális előkészítésén, de nem feledkezik meg az egyéni, valamint a kollektív védelem megszervezéséről sem. A nagyközönség lelki és intellektuális előkészítésének célja, hogy fontos felvilágosítással szolgáljon a kémiai fegyverekről és így

megővja a lakosságot a riasztó hírek által keltett alaptalan hírek kellemetlen következményétől.

A légvédelemmel kapcsolatos fogalmak megismertetése kiküszöböli a pánikhangulatot, a mely sokszor katasztrófát idéz elő. Ismerve a vegyi fegyvernem különböző egységeit, azoknak jellegzetességét és hatásait, valamint a védelmi eszközöket, a polgári lakosság bizalma és biztonságérzése megnövekszik, ami a legcélszerűbb eszköz a sok veszélyt tartalmazó pánikhangulat ellen. A világháborúban ötvennégyféle vegyszeti anyagot használtak, azonban ezek közül mindössze tizenkettő hozta meg a várt hatást. A háború utáni kísérletezések és kutatások nyomán néhány újabb gyilkos gázt állítottak elő, nagyobb jelentőségű felfedezés azonban nem történt.

A gázokat hatóerejüknel fogva a következőképpen osztályozhatjuk:

a) könnyfakasztó gázok, trüsszentést hozó és hánytató gázok. Azonnal hatnak, úgy hogy a gázmaszkot sem használhatjuk ellenük.

b) Fojtató gázok: a lélegző szerveket támadják meg. Idetartoznak a klór, foszgén és ennek vegyületei. Legjobb védekező eszköz a gázálarca.

c) Mérgező gázok: A vértesteket támadják meg. Ezek a szénoxid és cianidok.

Alább ismertetjük a legjelentősebb harci gázokat.

1. Foszgén. Davy állította elő és két részből áll: klorból és szénoxidból. Aránylag könnyen és olcsón gyártható. A foszgén folyékony, színtelen anyag, és könnyen illan. Általában a vegyi iparban és a gyógyszerészetben

található. A foszgén gáz felhőjének illata a rot hadó széna szagához hasonlít.

2. Difoszgén. Nehezen előállítható csipőszagu gáz és így ennek használatától eltekintettek, bár hatásosabb katonai szempontból mint a foszgén.

3. Clark I. Anilin festékből állítják elő, rendkívül irritáló hatású gáz.

4. Clark II. Ezt az egyes számú Clark gázból készítik és sokkal veszélyesebb mint az előző, hatása sulvosabb és hosszabb ideig tart.

5. Dick-gáz. Gyümölcs-illatu, olajos, színtelen gáz. Hatása 24 óráig tart, tünetei periodikusan ismétlődnek.

6. Bromaceton: szintén színtelen, könnyfakasztó gáz, amelynek erős kivonata jelentős mennyiségben nagy fájdalmat okoz.

7. Yperit gáz, színtelen mustár illatu, olaj-

os folyadék. Leghatékonyabban mészoldattal védekezhetünk ellene. Sokszor tíz napig is a föld felett kering. Kizárólagos harci gáz és különleges öltözettel védekezhetünk ellene.

8. Lewizit-gáz, olyan erős szaga van, hogy jelenlétét azonnal tapasztalhatjuk. Olajos folyadék, előállítása igen sokba kerül, így nem is igen használják.

9. Adomist, könnyen előállítható, olcsó harci gáz, amely a légzést gátolja.

10. Cloracetofenon: könnyfakasztó gáz, ellenáll a nedvességnek s a bőrt is megtámadja.

A gázok élettani hatása különböző. Az ellenük való védekezés leghatásosabb eszközei a gázálarca és a menedékhelyek. Legkönnyebben gázálarccal védekezhetünk, azonban alaposan ismernünk kell ezeknek az álarcoknak a működését és használati módzatait.

XI. Pius pápa felveti a zsidókérdést Chamberlain és Halifax előtt

A Szentatya magáévá teszi a problémát

London. A zsidókérdés kapcsán a londoni lapok tudni vélik, hogy XI. Pius pápa, aki kihallgatáson fogja fogadni Chamberlain és Halifaxot, fel fogja vetni előtük a zsidókérdést. A katolikus egyház feje eszerint elhatározta, hogy magáévá teszi a problémát és latba veti

befolyását. A hír általános feltűnést keltett. London. A Daily Express tudni véli, hogy Mussolini és Chamberlain római találkozása során megegyezés várható a fegyverkezések korlátozására nézve.

A tiencsini francia engedményes területen meggyilkolták a japánbarát Van Csu Lin kereskedelmi kamarai elnököt

Konoyo herceget lemondatták, mert nem helyesli a nemzeti mozgósítás végrehajtását

Tokióból jelentik: A tiencsini francia engedményes területen meggyilkolták Vang Csu Lint, a tiencsini kereskedelmi kamara nyolcvanhárom éves elnökét. A gyilkosoknak sikerült elmenekülniök. Tettüket valószínűleg azért követték el, mivel Vang Csu Lin a Kína és Japán közötti szoros gazdasági együttműködés híve volt. A tiencsini japán főkonzul nyomatékosan tiltakozott a francia engedményes terület hatóságainál az eset miatt és azt kívánta, hogy indítsanak azonnal vizsgálatot és tartsák megfigyelés alatt a japánellenes elemeket.

Tokiói jólétesült körökben valószínűnek tartják, hogy Konoyo herceg, japán miniszterelnök a lemondás gondolatával foglalkozik és

ezzel hozzák kapcsolatba azokat a sorozatos megbeszéléseket, amelyeket a herceg az év végén folytatott a különböző politikai személyiségekkel. Konoyo valószínű utódának Hinuma bárót, a titkostasács elnökét tartják. Konoyo azért akar lemondani, mivel Sutzugu admirális nagy nyomást gyakorol a kormányra s követeli a nemzeti mozgósítás végrehajtását. Sutzugu admirális véleménye szerint az összes japán pártoknak egy pártban kell egyesülniök.

A japán kormányválsággal kapcsolatban jól informált körökben úgy tudják, hogy Konoyo herceg lemondásának főoka az, hogy a jobboldal és a hadsereg erélyesebb kormányzást követel, mert csak így módon lehet biztosítani a Konoyo herceg által december 22-én kötött békefeltételek elfogadását. Másodsorban a jobboldal és a hadsereg erélyesebb politikai irányvezetést követel a külföldi hatalmakkal és Szovjetországgal szemben. A mérsékelt és nemzeti pártok viszont ellenzik a totális politikai rendszer bevezetését, amit a fasiszta államok kívánnak Japántól.

Kurabei Yuasa főbecsésőr elhagyta a fővárost, hogy meglátogassa Saioniji herceget, akivel tárgyalásokat folytat a kormányalakításról.

Nagyarányu visszaélést lepleztek le az orsovai adóhivatalnál

Karánsebesből jelentik: A pénzügyminisztérium 3480 oldalt tartalmazó iratköteget juttatott el a karánsebesi államügyészséghez, amely az orsovai adóhivatalnál történt visszaélésekkel kapcsolatos vizsgálat feljegyzéseit foglalta magában. A vizsgálat megállapította, hogy

az orsovai adóhivatalban nagyarányu sik kasztások történtek.

A nyakam merev a fájdalomtól

-- Mit csináltál, hogy a nyakfájásom így hamar elmúlt?
-- Az egyetlen hatásos szert használtam: bedörzsöltelek Carmol*)-al.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meg-hülés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.

CORSO:

TEL.: 20-5.

Hogy a közönség minden rétegét kielégítsük az ünnepre kettős műsort adunk:

I. „Mikor a kémző szert“

Szereplők: Do ore del Rio és Peter ore Do ore és az ébenfekte párdac az angol-német kém alózatban.

II. „Mex kó ban itá“

Fred Scott cowboy filmje.

Jegyelőét ma: d. e. 11-től

ARADI KOZLONY

Cím: 11-31. Szigonyi út; KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Éves 400,- 640,- | Negyedéves 210,-
Hónapos 420,- | Hgy. hónapra 70,-A drágakövek
személyazonossága

A nagy francia ékszerészek most már nemcsak az arany és az ezüst finomságát jelzik, hanem valóságos személyazonossági igazolványt adnak minden drágakövhöz. Az ellenőrző szolgálat, amelyet a francia ékszerészek felállítottak, négy fényképen bemutatja a drágakövet minden oldaláról és a fényképek egyik részét elteszik az ellenőrző szolgálat archívumába, a másikat pedig beragasztják a drágakő „személyazonossági igazolvány”-ába. Az igazolvány hitelesen tanúsítja azt is, hogy az eladott drágakő nem hamisítvány és a színe, a nyelvé és eredeti. Külön előnye az igazolványnak az is, hogyha a drágakő elvesz, vagy pedig tolvajok kezébe kerül, a fényképek alapján lehet akadályozni eladását és elzálogosítását.

— IDŐJÓSLAT. Előbb csökkenő, majd növekvő légnyomás, változó felhőzet borulással, gyenge déli szél, további enyhülés, nedves, ködös idő kisebb esőkkel várható.

— ZÜRICH TÖZSZEZARLAT: Páris 11.50 és fél, London 20.46 és háromnegyed, Newyork 442.62, Milánó 23.28, Amszterdam 240.65, Berlin 177.50, Prága 15.17 és fél, Szófia 540, Varsó 83.75.

— Csütörtök este általános zenetiltalom. Csütörtök este, Vízkereszt előestéjén az egész város területén általános zenetiltalom van. A zenetiltalomra való tekintettel nem tartható előadás sem a színházban, sem a mozikban.

— Gyűlnek a feljelentések Benes ellen. Prágából jelentik: Gayda rangvesztett tábornok feljelentése után — hír szerint — rövidesen újabb feljelentés tud be Benes volt csehszlovák köztársasági elnök ellen. Az Egyesült Államokban ugyanis több ezer dollárt kitevő összeget gyűjtöttek a cseh-ügy részére és Benes ezekkel az összegekkel sohasem számolt el.

— Gyengébbé Pásziny Bonaventura dr. minorita rendfőnök. A minorita rendfőnökségtől nyert értesülésünk szerint dr. Pásziny Bonaventura, a minorita-rend őrdemes és köztisztviselője általános könyveiben meghalt miatti is kénytelen szobáját őrizni pár napig, míg egészségi állapota újra teljesen helyre nem áll.

— UJABB VASGÁRDISTA VEZETŐK TETTEK HÜSÉGNYILATKOZATOT. Bucurestiből jelentik: A „Semaialu” írja: Több újabb volt vasgárda-vezető hűségnyilatkozatot tett és hangsúlyozták, hogy a légionista mozgalom Codreanu halálával véget ért. A légionista szervezetek megszűnésével és a hűségnyilatkozatok közzétételével a jövőben semmi sem veszélyeztetheti az ország jövőjét.

— Letartóztatott dán nemzetiszocialista vezeték. Kopenhágából jelentik: A kopenhágai rendőrség letartóztatta Enjer Pantoppidan nemzetiszocialista ügyvédet, Poloma állambiztonsági hivatali tisztviselőt, valamint még két nemzetiszocialistát, akik a szocialista szövetség székházában történt aktalopásokat elkövették.

— Farkascorda támadott meg egy regái községet. Ismaiból jelentik: Cioclatea községet farkascorda támadta meg és a farkasok halalmas pusztítást vittek végbe a háziállatok között. A falubeliek egy farkaskötökkel és fejszékkel felgyverkezett csoportjának csak nagy ügyel-bajjal sikerült a vadállatokat a faluból kiűzniük.

— Megfagyott női holttest Guttenbrunn község határában. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy az Arad-megyében levő Guttenbrunn község határában egy hóval borított, megfagyott asszony holttestét találták meg a járőrök. A vizsgálat során most megállapítást nyert, hogy a szerencsétlenül járt asszonyt Petras Cautjanak hívták, 62 éves, Schöndorf községbeli nő, aki gyalog akart Guttenbrunnra menni. Utközben hirtelen rosszul lett fogta el és összeesett s az éjszakai erős hideg következtében megfagyott.

— Öngyilkossági kísérletet követett el börtönében dr. Aslan Coriolan medgyesi ügyvéd. Medgyesről jelentik: A városházán elkövetett visszaélések miatt — miként jelentettük — három volt vezető-tisztviselőt fogóságba helyezték. A foglyok az ünnepekre való tekintettel kérték, hogy borbélyt küldjenek be, hogy rendbehozassák magukat. Aslan Coriolan ügyvéd, az egyik letartóztatott, kérte, hogy ő saját maga borotválkozhasson meg és amikor a borotvát a kezébe vette, hirtelen elakara vágni a nyakát. A börtönőr azonban tettében megakadályozta, úgyhogy csak jelentéktelen sérülést szenvedett.

Formaruhát kapnak a Nemzeti
Ujjászületés Frontjának vezetői?

Bucurestiből jelentik: A kormány tagjai az újévi ünnepekben új egyenruhában jelentek meg. Az egyenruha pontos leírását tegnapi számunkban már részletesen közöltük. Újabb jelentések arról számolnak be, hogy a miniszterek egyenruhája a Nemzeti Ujjászületés Frontjának lesz a formaruhája és annak viselését a párt összes vezetői személyiségeire kötelezővé teszik.

— Újabb engedélyezték a kiskereskedők számára az ecet kimérését. A Monitorul Oficial december 23-iki számában megjelent a szállóvédelmi törvény módosítása, amely többek között úgy intézkedik, hogy engedélyezi a fűszerkiskereskedők számára az ecet kimérését. Eddig tudvalevőleg az ecet kimérését csak zárt palackokban engedélyezték. Ezentúl az ecet kimérve is árusítható, de csak abban az esetben, ha címkével és a gyártó címével ellátott palackból mérik ki. Külön hangsúlyozzuk, hogy a kimérve történő árusítás csak az ecetre vonatkozik, az ecetsavra pedig nem. Az ecetsav tehát továbbra is csak zárt palackokban hozható forgalomba.

— Öngyilkossági kísérlet Pécskán. Tignaus Anton, aradmegyei, Pécska községbeli lakos felesége az elmúlt délután folyamán öngyilkosságot kísérelt meg. Az életunt asszony balkarján felvágta ütőerét. Tettét szerencsére még idejekorán észrevették és kórházba szállították. A gyors orvosi beavatkozás következtében az urinál túl van minden veszélyen. Kihallgatása során Tignaus Antonné azt vallotta, hogy gyógyíthatatlan betegsége következtében akart megválni az élettől.

— Kisleány revolveres szerencsétlensége Ternován. Ternovárról jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt az aradmegyei Ternova községben. Mechas Pavel falubeli gazdálkodó revolverét tisztították és közben a pisztoly elsült és a golyó Mechas Pavel 11 éves leányának arcába furdott. A sebesülést az orvosi segélynyújtás után kórházba szállították.

— A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjgyűlésére értesíti azon tagjait, akik a személyazonossági igazolvány meghosszabbítását kérelmezték, hogy szombaton, f. hó 7-én délután az egyesület helyiségébe hozzák el az állampolgársági bizonyítványt, amely nélkül új igazolványt nem adnak ki. Azon tagok, akik ezután kérelmezik a személyazonossági igazolvány megújítását, minden keddi és pénteki napon a délutáni órákban jelenjenek meg az egyesületben, magukkal hozván a régi igazolványt és az állampolgársági bizonyítványt. Felkérjük: Juhász István, Berecz Mária, Tarnóczy Katalin, Páncsar Maria, Kovács Illés, Farkas János, Kiss P. Viktória, Darók Julianna, Öttinger Viktor, Patai János, Krajcsóvit Lidia és Kalmár István nyugdíjasokat, akik az életbenléti bizonyítványt kérelmezték, de állampolgárságot másutt szereztek, hogy az állampolgársági bizonyítványt szombaton, f. hó 7-én az egyesületben adják be. Pénteken, f. hó 6-án — ünnepnap lévén — nincs hivatalos óra. Az elnökség.

Interjú a primadonnával

— Mindig arról csevegnek, hogy a virágokért rajongok. Irják meg egyszer azt is, hogy az ékszereket imádom.

Az „Aradi Közlöny” karácsonyi
rejtvénypályázatának megfejtője

Karácsonyi rejtvénypályázatunk megfejtésének beküldési határideje ma, csütörtökön esti 6 órakor lejár. Felhívjuk megfejtőink figyelmét, hogy megfejtéseiket ma estig juttassák el kiadóhivatalunkba, mert a határidőn túl érkező megfejtéseket figyelmenbe nem vehetjük és így a későbbiekben nem részesülhetnek pompás nyereményeink jutalmazásában.

Holnap, pénteki számunkban közöljük a rejtvények helyes megfejtéseit, mely alkalmat nyújt a megfejtések helyességének és a szerzet: pontszámok ellenőrzésére, ami annál is fontosabb, mert a nyeremények az elért pontszámokhoz mérten kerülnek kiosztásra.

— Veszedeles tűz a fővárosban. Bucurestiből jelentik: Az elmúlt éjszaka Bucurestiben a General Popescu-uccában tűz ütött ki és egy bodega, egy fodrászműhely, valamint két más ület égett le.

— Becsületrenddel tüntették ki Elvira Popescu. Párisból jelentik: A francia kultuszminiszter Elvira Popescu világhírű román származású színművésznőt a becsületrenddel tüntette ki a francia kultúrának külföldi terjesztéséért. Elvira Popescu husz évvel ezelőtt tünt fel Párisban, amikor Maria Orska helyett ugrott be egy szerepbe, nagy sikert aratott és azóta kedvence a francia fővárosnak.

— Magyar alpolgármestert neveztek ki Zilahon. Zilahról jelentik: Szamos-tartomány királyi helytartója, Hanzu tábornok, Zilah város polgármesterévé dr. Sima Cornel alpretektust, míg alpolgármesterré dr. Sári Bela megyei főjegyzőt nevezte ki.

— Nők kötelező közmunka-szolgálat. Berlinből jelentik: A nemzeti munkaszolgálati kapcsolatos rendelet szerint valamennyi 20 évet még be nem töltött, nem férjezett nő, aki 1938. március 1-én sem köztisztviselő, sem más minőségben állást nem tölt be, köteles egy éven át állami munkaszolgálatot teljesíteni.

— SÜLYOS LAVINASZERENCSETLENSÉG SVAJC-BAN. Bernből jelentik: A Dolent-hegyen hólavina maga alá temetett 5 sielő diákot, akik közül hárman meghaltak, kettőt pedig sikerült megmenteni.

Natha ellen Diana sóborszesz be-
dörzsölés.

— A lisztregisztrerek ügyében interveniált a temesvári iparkamara. Temesvárról jelentik: A temesvári iparkamara egyik ülésén foglalkozott azoknak a kereskedőknek az ügyével, akiket lisztregiszter hiánya miatt megbírságoztak. Rámutatott arra, hogy lisztregiszter csupán azok a kereskedők kötelesek vezetni, akik kizárólag liszttel kereskednek, a többiek csak abban az esetben, ha a liszt a forgalomnak legalább 20 százalékát teszi ki. A kamara elhatározta, hogy intervenálni fog a jogtalanul, illetve téves törvényértelmezés alapján felvett bírság-jegyzőkönyvek megsemmisítése érdekében.

— WIZO. Tekintettel a mai idők szükségszerűségére, a Wizo elhatározta, hogy átképző tanfolyamokat létesít. Egyelőre tejtermékek feldolgozása, nőifodrászat, övkészítés, ruhák vegyi tisztítása. Más szakmákra a megbeszélések folynak. Jelentkezni lehet jan. 15-ig minden délután 3-6-ig Str. Goldis 6. sz. alatt.

— Aradra készül a Jódy-szintársulat. Arad város vezetőségéhez kérvényt juttatott el Jódy Károly jelenleg Gyulafehérváron játszó színigazgató, aki aradi vendégszereplésének engedélyezését kérte a várostól. A városvezetés a kialakuló helyzetből teszi függővé a kérés teljesítését, amelyben még érdemben nem döntött.

— A Hellas sportklub január 28-i jubileumi táncos teasestélye iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ez a teasestély — tekintettel véve az előkészületeket — a szezon legsikerültebb és legkedélyesebb mulatságának ígérkezik. Az izléses meghívókat már szétküldötték és akik esetleg tévedésből nem kaptak, úgy jelentse ez irányú igényüket 11-31 telefonszám alatt. A mulatság sikerét már az is biztosítja, hogy a zenét a közkedveit „Favorit”-zenekar szolgáltatja, mely eddig a Palace-kávéházban játszott. A táncestély a „Dacia” étteremben lesz megtartva. Ez alkalommal az estély rendezősége kéri a Hellas-tagokat, hogy szíveskedjenek 6-án, pénteken, valamint 8-án, vasárnap, déli 12 és 1 óra között a klub helyiségében okvetlenül megjelenni.

— A Jég primadonnái. A most zajló jég szezonról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

— Január 14-én rendezik meg a lugosi Magyar Bált. Lugosról jelentik: A január hó 7-re kitűzött Magyar Bált a közbejött akadályok miatt január 14-én, este kilenc órai kezdettel tartják meg a Dacia-szálló termeiben. A kitűnőnek ígérkező táncmulatság elő nemcsak a város, hanem a környék magyar társadalma is nagy érdeklődéssel tekint.

HELLAS táncos tea-estély január 28-án. Dacia

Reflektor

Olaszországi kapcsolatok

Gafencu Grigore, Románia új külügyminisztere, amikor a román külpolitikai célkitűzésekről szólott, kifejtette, hogy a román népnek egyhangú óhaja, hogy kifogástalan viszonyban éljen Európa többi népeivel. Romániának nincsenek területi követelései, ugyanakkor azonban magától értetődően a legnagyobb energiával kívánja megvédeni saját határait. Az ország közvéleménye, akkor, amikor az ország ujjaélesztéséről van szó, elsősorban is természetesen gazdasági szempontból kíván kifogástalan jó viszonyt. Az utóbbi időben, különösen Ófelsége Carol király nyugati utazása során mindjobban kifejezést nyert, hogy Románia az európai kérdések és a béke megvédése érdekében milyen jelentős szerepet játszik.

E békés együttműködés jegyében Olaszországgal való kapcsolataink a legjobbak közé tartoznak. Ez nyert kifejezést Sinaiában is, amikor Chigi Pelegrino, Olaszország új romániai meghatalmazott minisztere átnyújtotta Ófelsége Carol királynak megbízólevelét. Az olasz meghatalmazott miniszter kifejtette, hogy a román-olasz barátság már a két nép eredetének idejéből származik. Azt is hangsúlyozta, hogy igyekeznek minél szorosabban fűzni a román-olasz ösztöne és meleg barátság szálait, azonkívül Romániát Európa eme részében a latin élet és kultúra központjának nevezte.

Ófelsége Carol király rámutatott arra, hogy a nemrégiben aláírt román-olasz gazdasági szerződés rendkívül szerencsés kezdet a két ország közötti viszony felújítására. Hangoztatta Ófelsége Carol király, hogy a két országot a történelemben mindig mély barátság és közös érdekek fűzték egymáshoz. Ófelsége Carol király sok bölgséget kívánt az olasz császárnak és királynak, valamint az olasz népnek.

Katonai jelentkezések sorrendje Arad megyében

— (Befejező közlemény) —

A 7-es számú katonai bizottság az alábbi sorrendben végzi Arad megye területén a katonai könyvecskék láttatását: Halmagy és Leasa községben lakók január 8-án jelentkeznek a halmagy községében. Ugyancsak ott jelentkeznek január 9-én Lestioara, Lonesti, Ocisor, Barcu és Ocju, míg 10-én Tarmure, Dumbrava, Tisa, Paragina, Tarnovita, Tohesti, Darastl, Poienari és Banesti községben lakó 1911—1935-ös korosztálybeli hadkötelesek. Január 11-én Bodesti, Brusturi, Tulesti és Cristesti községeknek kell jelentkezni ugyancsak a halmagy községében működő bizottság előtt. Január 12-től Halmagel községében működik a bizottság, az alábbi beosztás szerint: 12-én Halmagel, 13-án Vajdoci, Sarbi és Harasti községek katonai könyvecskéit láttatja a bizottság. Január 14-én Mermesti és Avram lancu, 15-én Grosi, Lazuri, Magulicea és Poiana,

Nemzetközi érdeklődés jegyében szervezik a svájci Nemzeti Kiállítást

A május 6-án megnyíló és október 29-ig tartó nagyszabású zürichi Nemzeti Kiállítás alkalmával számos kongresszust rendeznek, amelyek közül egyike lesz a legérdekesebbeknek az idegenforgalmi szakemberek kongresszusa. Erre az összejövetelre Zürichbe érkeznek a világ legkiválóbb idegenforgalmi szakértői. Az, hogy ezt a kongresszust Svájcban tartják meg, mintegy szimbólum is, mert hiszen az idegenforgalom terén ötletességben, udvariasságban, megszervezettségben, kedvezményekben tudvalevőleg már hosszú ideje Svájc vezet. A nemzetközi idegenforgalmi ipar szakértői tanulni mennek Zürichbe és jelen akarnak lenni azon a nagyarányú idegenforgalmi attrakción, amely a svájci Nemzeti Kiállítás lesz. A svájci idegenforgalmi szervezetek egyébként lelkes fogadtatást készítenek elő a kongresszus vendégeinek.

míg 16-án Varfurile, Hiriad, Romanesti és Vidra községekben lakó hadköteleseknek könyvecskéit láttatja a varfurilei községében, január 17-én Acuta, Budesti, Dumbrava, Guravai, míg 18-án Plescuta, Talagiu és Rostoci községeknek kell jelentkezni a plescutai községében, 19-én Dulcele, Zimbru, Brusturescu, Fenis, Iosas, míg 20-án Iosasel, Valea-mare községeknek a iosaseli községében, 21-én Bontesti, Gurahonti és Hontisor, 22-én Iacobeni, Saturau, Madriesti, Secas és Soimobuceava községeknek jelentkezzenek a gurahonti-i községében, 23-án Almas és Joia-mare, míg 25-én Cil, Mustesti és Radesti községeknek az almasi községében. Január 26-án Croona és Dieci, 27-én Pescari, Revetis, Rosia és Cochuba községeknek katonai könyvecskéit láttatja a dieci-i községében, 28-án Dezna, Buhani, Laz, Zugau, Restirata, 29-én Miniad, Nadalbesti, Neagra, Susani, 30-án Moneasa, Ranusa és Slatina de Cris községeknek kell jelentkezni a deznai községében, 31-én Berindia, Doncenti, Ignesti és Paulian, míg február 1-én Prajesti, Prunisor, Toplita, 2-án Borossebes, Satu-nou és Selegenii a borossebesi községében, 3-án és 4-én Körösbökény, 5-én Chisindia, 6-án Ciolt, Paiuseni és Vasoia községeknek katonai könyvecskéit láttatja a körösbökényi községében, 7-én Barsa, 8-án Aldesti és Voivodeni, míg 9-én Cuied és Hodis községeknek jelentkezésére kerül sor a barsai községében.

— A ruhakészítő céhek lépnek az aradi női kalapkészítők. Az aradi női kalapkészítők egyesülete népes gyűlést tartott az aradi Iparos Otthonban. A gyűlést Dein Paula elnöknő nyitotta meg, aki beszámolt az utóbbi hetek eseményeiről, valamint arról, hogy a céhek megalkulása során a női kalapkészítők egyesületének tagjai is dönteni fognak hovatartozásukról. Az egyesület tagjai egyhangúlag kimondták, hogy belépnek a ruhakészítő céhébe és Dein Paula elnöknőt, valamint Klein Miklóst delegálják a vezetőségbe.

Református Bál: január 28!

A református egyház belmissziói alakulatai évenként szokásos táncos-teaestélyüket értesüléseink szerint január 28-án, szombaton este tartják meg az Iparos Otthon nagytermében. A bál előkészületét szorgalmasan folynak. A Nőszövetség tagjai gazdag és értékes tombolasátor összedíltetésén fáradoznak. A bálrendező bizottság, amely az egyház vezetőségéből kerül ki, azon fáradozik, hogy városunk református társadalmá kellemes szórakozás alkalmával találkozzék mindazokkal, akik eddig is érdeklődés, sel és megbecsüléssel viseltettek a református egyház ügyei iránt. A nagyszabásúnak ígérkező mulatságra már most felhívjuk a mulatnivágyók figyelmét. A bálra szóló meghívókat a napokban kézbesítik.

— Vasrudakát hajlít a gőzjén a világ legerősebb embere. Jean Chillardnak hívják azt a londoni fiatal embert, aki bámulatos erőmutatványokkal elti csodálatba a világot. Ezekről közöl lebilincselően érdekes riportot gróf Bethlen Margit nagyszerű képes szépirodalmi lapjának, az „Ünnep”-nek most megjelent új száma. Egy szám ára 15 lei. Főelárusító: Journal Import, Nagyvárad, Bul. Reg. Ferdinand 46.

Karácsonyi ünnepek az aradi szerb egyházban

Január 7-én és 8-án, szombaton és vasárnap lesz a szerb karácsony, amelyet az aradi szerb kolónia tagjai is fényes keretek között ünnepelnek meg. Pénteken délelőtt fél 12-kor nagyliturgia lesz az aradi szerb templomban, majd utána vecsernye. Szombaton, karácsony első napján 6 órakor utrénia, majd fél 10-kor Kovintyiv Uros főesperes nagymisét tart, amelynek keretében felolvassák Tyirity Irinei dr. püspök pásztorlevelét, délután fél 4-kor vecsernye. Vasárnap, a szerb karácsony másodnapján reggel 7 órakor lesz utrénia, fél 10-kor pedig liturgia. Délután fél 4-kor vecsernyét tartanak. Hétfőn, szent István mártír halálnapján a karácsony másodnapján szereplő sorrendben lesznek az istentiszteletek.

Az ünnepek alkalmából az istentiszteleteken Dragutin Oslojics esperesi káplán vezetés alatt a szerb ifjusági dalárda egyházi dalokat fog énekelni.

Itt írjuk meg, hogy pénteken a szerb hitközség pénz- és ruhaajándékokat oszt szét az arra rászorultaknak.

Rádiók 125 lei

heti részletfizetésre kaphatók. Gyári lorakat Strada Marie Chendi 9. udvari raktárban.

— Csathó Kálmán új regényének közzétételét kezdi meg az „Új Idők” mai száma. „Régi és új nemzedékek, apák és fiúk, anyák és leányok sokszor álltak már szemben egymással, értetlenül, idegenkedve, sőt ellenségesen, de talán még sohasem ennyire, mint manapság. A szakadékok, amely a nagy háború nyomán támadt közöttük, az idő nemhogy betemetné, hanem egyre mélyíti és szélesíti. Ma nem az a helyzet, mint a múltban annyiszor, hogy az apák zsarnokoskodnak és hatalmaskodnak, az elnyomott fiatalok pedig lázadnak. Ma a fiatalok hátra sem tekintve mennek a maguk útján...” A régi és új nemzedékről írt regényt Csathó Kálmán, a mai apákról és fiukról, a mai anyákról és lányokról. A „Sztaluca 25.” című új regényében felel a legnehezebb mai kérdésekre. Ugyanebben a számban kezdődik Zsigray Julianna új regénye, a „Hét jelenet”. Diltalan mutatványszámot bárkinek küld a kiadónival: Budapest, VI., Andrássy-ut 16. Előfizetési díja negyedévre 200 lei.

— Dr. Antal bőrgyógyász ismét rendel.

INSPEKCIÓS GYOGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszer-tár, Str. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszer-tár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszer-tár, Piata Avram Iancu
(Tel.: 15-00.)

SCALA NAGYFILMEK SZINHÁZA

PÉNTEKEN először:

OLIMPIASZ II.

felülmúlja a mindenki által megcsodált első részt.

A befejező rész főbb jelenetei:

1. Az olimpiai falu
2. Torna
3. Vitorlázás
4. Vívás
5. Box
6. Ötös tusa
7. Hockey
8. Football
9. Kerékpárverseny
10. Buzdósverseny
11. Tízes tusa
12. Műugrás
13. 200 mtr. mellúszás (férfi)
14. 100 mtr. gyorsúszás (férfi)
15. Tolonyugrás (nők)
16. Vízpoló
17. 100 mtr. szabadúszás (nők)
18. Torony- és műugrás (férfi)
19. Zárőnnepség

Rendes helyárak. Kedvezményes és szabadjegyek ervednytelenek. — Diákoknak engedélyesre és ajánlva. — Kerjük jegyekről idejében gondoskodni.
PÉNZTÁR: d. e. 10 óratól, egész nap. Tel. 20-10.
Az első 7 napra jegyeket már áruljuk.

ELŐADÁSOK: péntek, szombat és vasárnap
d. e. 11.30, d. n. 2, 4, 7.15, 9.15

Tizenhat lelkes fiatal pár körmagyar-táncá nyitja meg ezévben is a Magyar Bálat

Teljes lendülettel folynak a szombat-estű hagyományos bálestély nagyszabású előkészületei

Alkik ezidén is részesei lesznek a Magyar Bál szivderítő sikerének...

Még csak három nap! — Január 7. — az aradi Magyar Bál dátuma. Ezen az estén gyullnak ki a Fehér Kereszt szálloda összes termeiben a csillárok, amidőn az estélyi ruhás hölgyek, szmokingos, frakkos férfiak tömege, magyar ruhás ifjak és lányok érkeznek az aradmegyei magyarság hagyományos találkozójára, a Magyar Bálra.

Az aradi Magyar Bál a múltban is mindig a báli évad egyik leghangulatosabb, leglátványosabb bálja volt. Színpompás magyar ruhák, modern estélyi ruhás, ragvógó szépségű hölgyek kápráztatnak ezen az estén. A cigány és jazz zenekarok andalító muzsikája és a számtalan szórakozási lehetőség csábít ezen a hangulatos báli éjszakán és a prózai gondolkodásuk is megtalálhatják a remekül felszerelt buffetben és italos sátrakban az evés és ivás minden gyönyörűségét...

A nyitó-párok

Ismeretes, hogy az 1939-es év Magyar Bálját 16 díszmagyar ruhás ifju-pár a körmagvarral nyitja meg. Az ifjak már hetek óta lelkesen tanulják a szép régi táncot és N. *Bérczy* Ilonka — aki immár Magyar Báli jubilánsnak is számíthat, hiszen éppen tizedik esztendeje tanítja az ifjaknak a Magyar Báli megnívót táncot, — ebben az esztendőben is gondosan oktatja az ifjakat a körmagvarra. A kiváló tánctanár nő iskolájában szinte minden második este próbára gyűlnek össze a táncoló ifjak, akiknek a névsora a következő: Alföldy Ica — Sándor Gyula, Gantner Mária — Dobrossy Károly, Jávorszky Mária — Kaufmann Sándor, Bereczky Sári — Horváth Szabolcs, Varga Piri — Galbács István, Hendl Ili — Mikoss György, Szabó Györgyi — Molnár Ferenc, Mitykó Mária — Gábor Lajos, Tóth Jolán — Szeredi Emil, Menczer Irén — Régnér Dániel, Fischer Csöpi — Bereczky Imre, Végh Ida — Farsang Dezső, Muszkatal Rózsi — Pintér Lajos, Nagy Manvi — Erdei Emil, Alker Piri — Marksteiner József, Ritt Etus — Timár József.

Munkatársunk szerdán este nézte végig az egyik próbát és megállapítható volt, hogy ez a régi szép tánc, amelyet színpompás magyar ruhákban táncolnak majd a bál egyik legpompásabb és leglátványosabb jelenete lesz. Az ifjak, akiknek szívet-lelket üdítő szórakozás is a régi, de nehéz tánc próbája, már oly remek egységben, hangulatosan táncolják a körmagyar-táncot, hogy akár ma este is a bálozó közönség elé léphetnek.

Ismertettük már részletesen, hogy a Magyar Bál védnökségét a társadalmunk előkelőségei vállalták és kétségtelen, hogy nemcsak a kisebbségi, hanem a többségi társadalom színe-java is megjelenik e bálon.

A különböző sátrak ellátását és vezetését a kisebbségi társadalom néhány egyesülete vállalta el. Itt közöliük a lelkes vezetők és munkatársak névsorát, akik ezen a báli éjszakán a Magyar Bál sikeréért munkálkodnak:

A pezsgő-sátor vezetőinek névsora. Vezetők: Purgly Lászlóné, br. Andrényi Lajosné, br. Andrényi Károlyné. Közreműködők: Jahn Hermanné, Takácsy Miklósné, Berivoi Csiri, Alföldi Ila, Reinhart Baba, Hendl Ili, Kövér Hédi, Domány Sata, Dömötör Juci, Reményik Mundi.

A Polgári Jótékony Nőegylet sátorvezetői: Dr. Borsos Béláné, dr. Széll Lajosné, dr. Parecz Béláné, Jombart Lajosné, Berivoi-Vojtek Ilona, Fényes Lórádné, Alföldi Pálné, Kabdebó Istvánné, Tagányi Klára, Domány

Jánosné.

A Magyar Bál tombola-sátor vezetőinek névsora: Beke Jánosné, Gantner Lajosné, Sampek Józsefné, Kiss Ilonka, Liczkó Lajosné, Dobrossy Károlyné, Kovács Józsefné.

Az Iparos-sátor vezetői: Reinhart Gyuláné, Zombory Gyuláné, Kőszegi Emilné, Martini Józsefné, Gegner Jánosné,

A Református Nőszövetség sátor-vezetői: Tarnóczy Lajosné és Rozsnyai nővérek vezetése alatt a tavaly is egvütműködő hölgyekkel gondoskodnak a nőszövetség sátrának elismert kitűnő irányításáról.

A feketekávé és tea-sátorfő Grósz Józsefné vezetése mellett az elmúlt évi lelkes hölgygárda vezetése ezidén is hozzájukméltó buzgalommal és igyekezettel.

A Magyar Bál táncrendezőinek névsora: 1. Aszlán János, 2. Zádor Imre, 3. Zádor György, 4. Végh István, 5. Szarvai József, 6. Deutsch József, 7. Dobrossy János.

Kit illet meg az idén az Aradi Közlöny ezüst vándorpártája...?

Mint minden esztendőben, úgy ez alkalommal is óriási érdeklődés előzi meg a bálozó közönség hagyományos választását: kit illet meg a gyönyörű ezüst pártá? Melyik szép szöke, vagy barna fejet ékésíti ezen az estén a művé-

szi kivitelű ezüst koszoru, amelyet évekkel ezelőtt vándordíjként ajándékozott az Aradi Közlöny szerkesztősége. Három díszes, iparművészeti remekműnek beillő pártát ítélnék oda a három legszebb leánynak.

A művészi kivitelű menyasszonyi pártákat készítik: A menyasszonyi és az egyik koszorus leányi pártát Dein Paula kalapszalonia, míg a másik menyasszonyi remekbe készült fehér pártáját Bóra Margit elsőrangú kalapszaloniaiban tervezi és készítik.

A menyasszonyi pártá elnyerése a múltban mindig kedvező előjel volt: a következő esztendő Magyar Báljára csaknem mindegyik leány, akinek a fejét ékesítette a díszpártá, már mint boldog asszony jelent meg...

Kétségtelen, hogy az 1939-ik esztendő Magyar Bálja méltó lesz a régi nagymultu mulatságokhoz, amelyeket a magyar társadalom rendezett. A bálrendezők és közreműködő előkelő személyek munkálkodása a biztosíték arra, hogy a magyar társadalom ez évi báli találkozója most is a siker és a legremekőbb hangulat jegyében zajlik le...

„Negyvenért sevenal“

avagy mi történik, ha a jó szomszéd keresni akar a recepten

Nagyváradról jelentik: A széles körben ismert, jönevű orvoshoz beállit egyik falusi betegének a férje.

A férfi családját évek óta minden betegségben kezeli az orvos, akihez természetesen mindenkor a legteljesebb bizalommal volt — egészen a mai napig. A fellépésén, a szaván, ahogy beszél, érzik hogy ez a bizalom most mintha megingott volna.

Hasztalan fogadja az orvos a régi, ismerős pácienszt szinte atyai barátsággal, a vendég kimért tartózkodással viselkedik.

— Visszahoztam a receptjét, doktor ur, azt üzenté a gyógyszerész, hogy ezt a receptet ő nem meri megcsinálni, mert abból baj lenne.

Ötölhatol, aztán mégis kibökte: — Azt mondta a patikus, hogy a doktor ur tévedett és még szerencse, hogy ő észrevette a tévedést...

Az orvos meglett, tapasztalt ember, messze földről eljönnek hozzá a betegek, a meglepetéstől és felindulástól remegő kézzel vette át a receptet, amelyet pár nap előtt irt a beteg asszonynak.

Régi páciense a nő, ismeri a baját és amikor a minapi kemény hidegben egy falubeli embert küldtek be hozzá egy levéllel, mert a beteget nem merték kitenni abban a nehéz télben az utnak, az orvos nyugodtan megírta neki a receptet.

Nem lehet az, hogy ő tévedett volna...

És mégis... A hidegverejték kiveri a homlokát, amikor a recept egyik tételén megakad a szeme: sevenal 40 centigram

A sevenal 40 irta fel, de viszont ennek a szernek a legmagasabb adagolása 30 centigram. Ezen felül már életveszélyes, sőt ennél a gyenge szervezetű betegnél könnyen halálos is lehetett volna.

A recept kétségtelenül az övé, arra is emlékszik, hogy a sevenal 40 irta fel, de ez a 40 centigram... jobban megnézi... most már egészen biztos, hogy ő 10 centigramot irt fel és amint a lámpához közelebb viszi a receptet, világosan látszik, hogy valaki a 10-et kijavította 40-re.

Szerencse, hogy a gyógyszerésznek gyanus volt ez az erős adagolás és nem szolgálta ki a gyógyszerzt.

— Kinek a kezében járt ez a recept? — kér-

dezte most már szigoruan az orvos,

A férj gondolkozik.

— Senki más kezében nem volt, mint annál az embernél, akit a levéllel beküldtünk a doktor urhoz és akinek a doktor ur maga adta a kezébe. Innen egyenest a patikába ment vele, de haza orvosság nélkül érkezett. Régi, jó szomszédunk, annak ugyan sem érdeke, sem szándéka nem volt, hogy megmérgezze a feleségemet, de meg nem is ért az ilyesmihez...

De az orvos nem nyugodott meg ilyen könnyen. Tovább vizsgálta a receptet és megállapította, hogy minden egyes szernél, amelyet a sevenalon kívül is felírt, az adagolás ki van javítva magasabb számmal.

Nem kellett sokáig vizsgálni és töprengeni: kiderült, hogy a derék jó szomszéd azt hitte, hogy azok a számok, amelyekkel az orvos az adagolást jelezte, az egyes szerek árát jelzik.

— És gondolta magában — miért ne keressen ezen a szívessegen pár leit: kijavította a számokat nagyobbra.

Közlük a halálos mérget is.

Azért a kis szívesseget.

„Német ifju ne irjon kolduló leveleket...“

Érdekes bünper Németországban

Berlinből jelentik: Rendkívül érdekes bünperben ítélték a braunschweigi néptörvényszék. A vádlottak padján egy 24 éves ifju ült, aki ellen az volt a vád, hogy levelet irt több ismert külföldi hercegnőnek. Hitler húgának, Vilmos excsászárnak, Horthy kormányzónak s mindegyiktől anyagi támogatást kért ahhoz, hogy megnősülhessen. A leveleket „véletlenül“ elfogták és a fiatal embert vádlottak padjára ültették. A bíróság négy heti elzárásra ítélte, mert az indokolás szerint az ilyen kolduló levelek alkalmasak arra, hogy külföldön az új Németország tekintélyét csorbítsák.

SPORT KÖZLÖNY

Pályázatot ír ki az országos asztali tenisz-szövetség az ezévi bajnoki verseny megrendezésére

Bucuresti. Az országos asztali-tenisz szövetség felhívja azokat az egyesületeket, amelyek az 1939. évi országos asztali-tenisz bajnoki versenyt megrendezni kívánják, hogy pályázataikat január 20-ig nyújtsák be a szövetséghez. Értesíti továbbá a szövetség azokat az egyesületeket, amelyek még nem affiliáltak a szövetségnek, hogy eziránti kérelmeiket február 15-ig adják be, mert ezekben mentesülnek az affiliálási díj alól. Az affiliálási kérelemhez csatolni kell:

1) Alapszabályokat. 2. Alapítási közgyűlés jegyzőkönyvét. (Ezeket az okmányokat 2—2 ere-

deti és 6—6 hitelesített másolatban kell beadni.) 3. A klub vezetőség névsora, címeik, nemzetiségül: állampolgárságuk, tisztségük és polgári foglalkozásuk. 4. Az egyesület tagjainak névsora lakcímük megjelölésével.

Az országos bajnoki verseny megrendezése iránt igen sok egyesület érdeklődik és amennyiben nem a fővárosban kerülne lebonyolításra, úgy valószínűleg Kolozsváron fogják megrendezni.

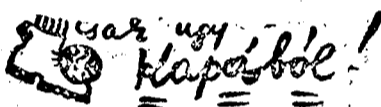
Itt írjuk meg, hogy a CAMT január 6-iki nagy nemzetközi versenye iránt óriási az érdeklődés és az ország legjobbjai mellett természetesen a legjobb aradi versenyzők is starthoz állnak.

Itt az amerikai tenisz-ranglista is!

Newyork. Az amerikai tenisz-szövetség 1938. évi hivatalos ranglistáját a következőképpen adta ki:

Férfiak: 1. Budge, 2. Riggs, 3. Makó, 4. Wood, 5. J. Hunt, 6. Grant, 7. Cook, 8. Parker, 9. G. Hunt, 10. Kovács F.

Hölgyek: 1. Marble, 2. Fabyan, 3. Bundy, 4. Winslow, 5. Wheeler, 6. Workman, 7. Osborn, 8. Pedersen, 9. Wolfenden, 10. Whintrop. — Megfelelő versenyek hiányában a hölgyek közül nem minősítették Wills-et, Jacobs-et, továbbá von Ryant és Balcoek-ot.

Bogdan, az FC Rapid válogatott csatára, aki — mint ismeretes — az elmúlt hónapban Franciaországba távozott, tegnap visszatért a fővárosba. Az igazolási idő előrehaladottsága miatt Bogdan ezúttal nem tudott elhelyezkedni, de — mint mondotta — nyáron feltétlenül Franciaországba megy vissza és már igérete is van, hogy szerződött.

A Telefonclub jégkorong csapata második mérkőzését a Krynica-i nagy jégkorong-torna rendező csapata ellen vívta meg és 4:2 (1:2, 2:0, 1:0) arányban győzte le ellenfelét. A Telefonclub góllait Tico (3) és Botez szerezték.

A norvég korcsolyázó-szövetség idén fennállásának 45 éves évfordulója alkalmából hatalmas versenyeket rendeznek. Február 11—12-én Norvégia válogatott gyorskorcsolyázó csapata ellen a „világ-válogatott” áll ki 500, 1500, 5000 és 10 ezer méteres távokon.

A budapesti Nemzeti ötödik mérkőzését Casablancában vívta meg, ahol ellenfele a marokkói válogatott csapat volt. A mérkőzés 1:1 (1:0) arányban döntetlenül végződött és a Nemzeti gólját Palágyi lőtte.

Az angol ligában két elmaradt bajnoki mérkőzést bonyolítottak le, amelyek a következő eredményeket hozták: Stoke City—Bolton Wanderers 3:1, Middlesbrough—Liverpool 3:0.

O CSC—HC Iasi 4:1 és CSC—HC Iasi 3:0. Jégkorong mérkőzések Csikszeredán. A csikszeredai csapat máris kitűnő formában van és bizonyos, hogy nagy szerepet fog játszani az országos bajnokságon.

O Győztek a turázó magyar jégkorong-csapatok. A BKE csapata Chamonixban vendégszerepelt és az ottani jégkorong-tornán Brüsszel csapata ellen 4:0 arányban győzött. A Lengyelországban turázó BBTE Kattowitz válogatott együttesét győzte le 6:1 (4:0, 1:0, 1:1) arányban.

O Lettország—Románia válogatott ökölvívőmérkőzés a láthatáron. Az országos ökölvívő szövetség 1939. évre Lettországgal két ökölvívő válogatott mérkőzést kötött le. Az első: a román csapat európai bajnoki útjával kapcsolatban Prágában bonyolítják le, míg a revans a nyár folyamán Bucurestiben kerül lefolytatásra. Valószínű, hogy a román amatőr-ökölvívő csapat nemzetközi műsora még bővülni fog néhány mérkőzéssel.

O A montecaroli nemzetközi teniszversenyekre négy magyar játékost is meghívtak. A magyar szövetség Somogyi Klárit és Körmöczy Zsuzsit jelölte ki a versenyekre, a férfiak közül Dallos, Gábori és Csikós között lesz választás a további két helyre.

O A CAA tekeszakosztálya f. hó 6-án, pénteken délelőtt 10 óral kezdettel saját tekepályáin Aradvárosnak a sporttal foglalkozó játékosok erőviszonyának megállapítása céljából egyéni versenyt rendez, melyen bárki — tehát a tekeszövetség által nem igazolt játékos is — részt vehet. Mindenki 50 dobást végez 9 fára (minden dobás után állítás) és az első három helyezett díszes kivitelű éremdíjazásban részesül. Nevezési díj 20 lei. A versenyt délután 4 órakor rövid időre félbeszakítják, amikor is a club jubiláris teke csapatversenyének döntőjét játsszák a CAA és Prieteni csapatai. Vasárnap, e hó 8-án délelőtt 10 órakor folytatják az egyéni versenyt és este 9 órakor a befejezés után díjkiosztás lesz.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Módosítják a nemzeti ipar védelméről szóló törvényt és lehetővé teszik a külföldi tőkének a termelésbe való bekapcsolódását

Intézkedéseket terveznek a hitellelet fellendítése érdekében

Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter összeállította 1939. első negyedére szóló munkatervét. Ennek a tervnek lényegesebb pontjai a következők:

A kormány folytatja az 1938. évi termés értékesítést azzal a céllal, hogy a termelők számára minél jobb árakat érjenek el. Tudvalevőleg a világcacokon a buza ára 60 százalékkal esett, ugyanekkor a belföldön az árak mindössze 20 százalékos esést mutattak az 1937. évi termés értékesítésekor elért legjobb árral szemben. Remény van egyébként arra, hogy a buzaárak a közeljövőben ismét emelkednek.

Megkezdik a szövetkezetek, illetve népkökök útján a földmivesek számára adandó egy-milliárdos kölcsön szétosztását.

Újjászervezik a szövetkezeteket és ezt a munkát az ország északi részében már meg is kezdték.

Megkezdik működését a mezőgazdasági termékek értékesítését és iparosítását elősegítő pénzügyintézet.

Az ipari termelés terén a nemzetgazdasági minisztérium szintén nagyfontosságú reformokat készít elő, amelyek a következők:

Módosítják a petroleumtermelésről szóló törvényt és elősegítik ezen a téren a magánkezdeményezést. Megszervezik a szondagáz értékesítését. Módosítják a bányatörvényt is a bányák kiaknázásának elősegítése érdekében.

Ugyanekkor elősegítik olyan iparágak kifejlődését, amelyek eddig az országban még nem léteztek és kedvezményeket nyújtanak majd az ilyen iparágakat meghonosító új vállalatoknak. Elsősorban olyan iparvállalatokról van szó, amelyek petroleum, bányászati, fa-, növényi és állati nyersanyagokat dolgoznak fel.

Módosítják a nemzeti ipar védelméről szóló törvényt és elősegítik a határokon túli tőkének és technikának a belföldi termelésbe való bekapcsolódását, egyben pedig intézkedéseket

Százezer lei értékű dohányárut és bélyeget vittek el a betörők egy nagyváradai trafikból

Nagyváradról jelentik: Vakmerő betörés történt hétfőről keddre virradó éjszaka Nagyváradon Salamon Sámuel, Moşoiu-ucca 6. sz. alatti dohánytőzsdéjében. Ismeretlen tettesek kifurták a dohánytőzsdé menendezetét, leereszkedtek az üzlethelyiségbe s onnan nagymennyiségű dohány és bélyegárut magukhoz véve, ugyanilyen módon eltávoztak, anélkül, hogy a betörést bárki is észrevette volna. A betörést kedden reggel a trafiktulajdonos felesége fedezte fel, férje ugyanis Kolozsvárra utazott s ő nyitotta ki reggel az üzletet. Salamonné szorított a betörők mintegy százezer lei értékű holmit vittek magukkal. A rendőrség erősen nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

Ujra kémet nyakaztak Berlinben

Berlin. (Rador.) Rudolf Szorics 43 éves lipcsei illetőségű férfit hazaárulás miatt halálra ítélték és tegnap reggel bárdal lefejezték. Szoriest egy izben már halálra ítélték, de sikerült megszöknie és a francia kémiszolgálat kötelékébe lépett. Nemrég visszatért Németországba, hogy a határerődtményekre vonatkozólag értesüléseket szerezzen, de rajtavesztett, mert a hatóságok letartóztatták.

hoznak a belföldi hitellehetőségek kifejlesztése érdekében.

A program megvalósításánál azt tartják szem előtt, hogy ennek a meginduló fejlődésnek során a nemzeti munka és a nemzeti tőke megfelelő helyet kapjon.

Uj rendelkezés a jóváíró levelek repülőbélyegilletékéről

A Monitorul Oficial január 2-iki száma a légiügyi és tengerészeti minisztérium alábbi rendelkezését közli:

Azokat a pénzügyintézet és kereskedelmi jóváíró leveleket, amelyek rendelkezések alapján (virament stb útján) jöttek létre, a progresszív nyugtárbélyeggel kell ellátni, kivételt képeznek azok a jóváíró levelek, amelyek egy és ugyanazon személy egyik számlájáról a másik számlájára való átirást tartalmazzák. Ez a rendelkezés kötelező erővel bír a Monitorul Oficial 13-iki számában megjelent repülőtvény értelmében.

= PÁRISBAN FOLYTATJÁK A BUCURESTIBEN MEGSZAKADT FRANCIA—ROMÁN KERESKEDELMI TÁRGYALÁSOKAT. Január 12-én Párisban újból megkezdődnek a Bucurestiben karácsony előtt megszakadt román—francia kereskedelmi tárgyalások. Román részről külön bizottság utazik Párisba, amelyet Gheorghe Caranfil, a külügyminisztérium gazdasági osztályának helyettes igazgatója vezet. A bizottság egyébként Tătărescu párisi román nagykövet közvetlen irányítása és felügyelete alatt dolgozik majd.

= Kimutatás külkereskedelmünk alakulásáról. A pénzügyminisztérium most tette közzé a november havi valamint a december második feléről szóló külkereskedelmi kimutatást. Eszerint ez év novemberében behozatalunk 488 millió lei volt (1937-ben 718 millió lei), a kivitel pedig 768 millió 630 ezer lett tett ki az 1937. év novemberének 1 milliárd 34 millió leies kivitelével szemben. Az elmúlt év decemberének második felében behozatalunk 462 millió 876 ezer míg kivitelünk 817 millió 581 ezer lei volt.

Legújabb jelentéseink:

Végredeleletet készít XI. Pius pápa

A Vatikánváros szerint a Szentatya nem intézkedik az utódlásról

London. A Daily Mail szerint a pápa végrendelet szerinti irások nyilatkozatban adott utasítást az utódlás kérdésére vonatkozóan. A Szentatya Chamberlain miniszterelnök római látogatása után Castelgandolfóban fogja megszövegezni végrendeletét. A legközelebbi hetekben titkos konzisztorium ül össze, amelyen 60 bitoros vesz részt, ezek érvényesítik a legközelebbi napválasztáson XI. Pius pápa végrendeletét. Hír szerint a pápa végrendelete valószínűleg még életében nyilvánosságra fog kerülni egy enciklika formájában, amelyben a pápa kemény szavakkal bélyegezi meg a pogánysá-

got, a zsidóüldözést, a fajtörvényeket pedig vallási alapon fogja megbírálani. Végül összefoglaló képet ad majd a mai Európa helyzetéről.

Rómából jelentik: A Vatikánvárosban, illetékes helyen hivatalosan megcáfolják azokat a híreket, amelyek arról számolnak be, hogy XI. Pius pápa végrendeletileg utasításokat adna utódjának. A cáfolat arra hivatkozik, hogy ez már azért sem felel meg a valóságnak, mert ez nem szokás és az utód, amikor a Szentatya örökébe lép, teljesen önállóan és függetlenül dönt.

Daladier tuniszi u'ja még jobban kiélezi a francia—olasz helyzetet

Milánóból jelentik: Az olasz—francia viszony még inkább elmérgesedett Daladier miniszterelnök öröktárnak egyik kisebb epizódja miatt. Az olasz lapok beszámolnak arról, hogy

Daladier, amikor Korzika szigetén egy díszőrt nyújtottak át neki, a őrt kihuzta tokjából és fenyegetően Olaszország felé mutatott vele.

A „Regime Fascista” megállapítja, hogy ez a gesztus

még fenyegetőbbé tette az olasz—francia feszültséget.

Rómából jelentik: Tuniszban kedden este katonai díszszemle után olaszellenes tüntetések voltak. A tüntetők bezúrták egyik olasz lap szerkesztőségének és egy olasz könyvkereskedés ablakait. A tömeg szerzett egy olasz zászlót, amelyet elégettek. A rendőrség nem avatkozott bele a tüntetésekbe.

Hiranuma báró az új japán kormányelnök

Tokio. Konoye herceg az újságírók előtt részletesen nyilatkozott lemondásának okairól:

— A kínai viszály — mondotta — lassankint mind komolyabb mértékeket ölt és ennek következtében

ugy a kül- mint a belpolitikai helyzet is mindig nehezebb lesz.

Már régen féltem attól, hogy az én képességeimet meghaladják a rám váró feladatok és ezért több ízben is meg akartam válni a kormány irányításától, de mindeddig az idők nem engedték meg a kormányválságot.

A kínai viszály most új fázisba lépett és meg vagyok győződve, hogy sürgősen szük

séggé vált a nép bizalmának fokozása. Ez pedig csakis úgy lehetséges, ha mi eltávozzunk, új kormány jön és az szabja meg elhatározóan azt az irányvonalat, amely felé Japán tovább kell, hogy haladjon.

Tokio. A császár Hiranuma bárót bizta meg az új kormány megalakításával. Hiranuma a niponista mozgalomhoz áll közel. Hír szerint az új kormányelnök fogja megerősíteni a kormányt, a parlament és a nép egységét. Konoye herceg, az eddigi miniszterelnök a tokiói lapok értesülése szerint továbbra is tagja marad a kormánynak, mint tárca nélküli miniszter, de számolnak azzal a lehetőséggel is, hogy ő lesz az államtanács elnöke.

Beck külügyminiszter Hillerrel tisztázza a lengyel—német problémákat

Németországban váratlanul megszakította útját a lengyel külügyminiszter, hogy megbeszélje az összes függőben lévő kérdéseket

Londonból jelentik: Az angol sajtó értesülése szerint Beck lengyel külügyminiszter a Németország és Lengyelország közt felmerült újabb kérdések ügyében kíván megbeszéléseket folytatni legközelebbi németországi utazása során.

Elsősorban az ukrán-kérdésről van szó és Beck lengyel külügyminiszter mindenképp azt akarja tisztázni Berlinben, hogy milyen álláspontot foglal el ebben a kérdésben Ribbentrop külügyminiszter, sőt esetleg Hitler birodalmi vezér is.

A „Daily Herald” úgy tudja, hogy Beck Németország kelet-európai politikájának tisztázását akarja és érdeklődni fog aziránt is, hogy milyen célok vezetik Berlint a Balti-tenger, a danzigi és a Memel-kérdés ügyében és mi a célja a cseh-szlovák lengyelellenes izgatással kapcsolatban. A „Daily Telegraph” és a „Morningpost” szerint

Beck lengyel külügyminiszter ma Münchenben megszakította útját és felkereste Hitler birodalmi vezért Berchtesgadenben.

A „Times” szerint a tanácskozás legfontosabb tárgya a Kárpátalja kérdése, de szóba kerül még Danzig sorsa is. Lengyelország azt kívánja, ha Danzigot bekebelezzik Németországba, a danzigi lengyel érdekeket százszázalékosan vegyék tekintetbe. Tanácskozni fog ezenkívül a német—lengyel határon október óta sátrakban élő zsidó menekültek sorsának rendezéséről is.

Berlinből jelentik: Hivatalosnak látszó híradás szerint Beck lengyel külügyminiszter Monacarból jövet Németországban időzik majd néhány napot, hogy látogatót tegyen Hitlernek Obersalzbergben.

Beck lengyel külügyminiszter csütörtök reggel Münchenbe érkezik és onnan azonnal Obersalzbergbe utazik a Berlinből Münchenbe érkezett lengyel követ társaságában.

Obersalzbergben jelen lesz Ribbentrop külügyminiszter is. A tárgyalásra kerülő kérdések között fognak szerepelni minden valószínűség szerint, az ukrán, a litván, a lengyelországi német és németországi lengyel kisebbségek kérdése és az ukrán-probléma. A litván kérdésben tisztázni fogják az esetleg felmerülő problémáknál a lengyel és a német közös álláspontot. Az egymás országában élő kisebbségek kérdésében tisztázni kell azt, hogy az ottlakók közül

kik tekinthetők kisebbségeknek.

A továbbiak során szóba kerül a zsidók kivándorlása is, azonkívül megbeszéljük a két ország állásfoglalását a legközelebbi Németországban tartandó eviani bizottság értekezletén.

Varsóból jelentik: A vilnai lengyel hatóságok a kormány utasítására erős akciókat kezdtek az ukrán propaganda ellen.

Dolecsko ukrán papot és több vezető ukrán személyiséget kiutasítottak.

Dolecsko vezetése alatt az ukrán vezérek és a fehéroroszk titkos üléseket tartottak Vilnában és ezeken fektették le az ukrán állam alapjait. Ezek

az ukrán részről kidolgozott tervek egyet jelentenek Lengyelország feldarabolásával.

Prága. A prágai lengyel követ újabb lépést tett a cseh külügyminisztériumban. Itteni jól

értesült lengyel körök szerint a lépés a cseh terroristáknak a lengyel—csehszlovák határvidéken kiterjedt tevékenységére vonatkozik.

Varsó. (Rador.) A lapok jelentése szerint az Olza környékén egy lengyel rendőrőriát ellen bombamerényletet követtek el. Kézigránátot dobtak a freistadi járás Poremba községében az őriátra, de senki sem sebesült meg. A merénylőket letartóztatták.

Varsó. A külföldi lapokban olvan hírek terjedtek el, hogy január havában Beck lengyel külügyminiszter és Litvinov szovjet külügyi népbiztos között tárgyalások indulnak meg. Illetékes lengyel körökben megállapítják, hogy ezek a hírek teljesen valótlanok.

Róma. A római lengyel nagykövet tegnap felkereste Ciano gróf olasz külügyminisztert és hosszasan tanácskozott vele. A megbeszélés során megállapították Ciano varsói látogatásának időpontját. Erre valószínűleg február második felében kerül sor.

Csak szeszitalokat nem árusíthatnak azok a cégek, amelyekből megvonták az italmérési engedélyt

Bucurestiből jelentik: Azzal a rendelkezéssel kapcsolatban, amelynek értelmében 280 szesz-értékesítő elárúsítóhely engedélyét megvonták, a rendelet hangsúlyozza, hogy az éttermek, kávéházak, vagy kimérések, amelyek alkoholt árusítottak, tovább is működést fejthetnek ki anélkül azonban, hogy alkoholt árusíthatnának. Amennyiben a rendelkezés ellen vétének, úgy szigorú büntetésben részesülnek.

Hazafias esküforma a szovjethadseregben

Moszkvából jelentik: A Reuter jelenti, hogy megváltoztatták a szovjet katonák esküformáját. A jövőben egyénileg mindenkinek esküt kell tennie. Az új esküforma értelmében a hazaszeretetre kell fogadalmat tenni minden szovjetkatonára és amíg mostanig a „nemzetközi munkásosztályra” esküdtek fel, a jövőben a szovjetkormányhoz szól a hűségük.

A budapesti izraelita hitközség a magyar nemzethez fordul a zsidótörvény miatt

Budapestről jelentik: A budapesti izraelita hitközség előjárósága kedd este nagygyűlést rendezett, amelyen több mint ezren jelentek meg. Az ülésen natározati javaslatot hoztak a magyar kormány második zsidó javaslatáról, amely „a becsület és dolgos magyar polgárok százezreinek sorsát és ezek gyermekeinek jövőjét veszélyezteti”. A magyar nemzeti társadalom lelkiismeretéhez és a keresztény magyar testvérekhez appellálnak és azoktól kéri, hogy álljanak ki a lesújtott hitközség mellé és nyújtsanak segítő kezet, amikor a mélységből emeli fel szavát és csak igazságot kér.

Az ülésen dr. Láng Lajos felsőházi tag is beszélt. Kifejtette, hogy a magyarzsidó nem tud és nem is akar külön népi csoport lenni.

Január 18-án kezdődik a londoni Palesztina-konferencia

Kairóból jelentik: A hivatalos körökkel közölték, hogy a palesztinai konferencia Londonban január 18-án veszi kezdetét. A konferencia elnöke Chamberlain lesz.

Chamberlain gazdasági béke-terve

London. A Daily Telegraph jelentése szerint január végén angol gazdasági férfiakból, nagyparasokból és pénzügyi szakemberekből álló delegáció utazik Berlinbe, hogy a német nagyparral való szoros együttműködésről és a piacok észszerű ellátásáról tárgyaljon. Nem lehetetlen, hogy export-kartellek jönnek létre a világpiacon közös ellátására.

Anglia Olaszországgal is gazdasági barátságot kíván létesíteni és a lap szerint Chamberlain római látogatása során angol—olasz—német gazdasági tárgyalások is lesznek. Chamberlain legújabb békeakciója gazdasági téren akarja megoldani a helyzetet.